

TUUSULAN ASUKASLEHTI

1/2023

Mukana
Tuusula
rakentaa
-liite

Matkalla kohti
lapsiystävällisempää
kuntaa Sivu 4

Tuusulanjärvelle tulee
virtuaalinen museomailma!

Sivu 3

TUUSULA

Elämää Tuusulassa.

Yrittäjyys | Yritysvierailujen antia. Sivu 7

Hyvinvointi | Vuoden hyvinvoinnin edistäjät
on palkittu. Sivu 10

Ympäristö | Uusi eläinlääkärien
yhteisvastaanotto avasi ovensa. Sivu 13

Teksti: Kalle Ikkela
Kuvat: Kari Kohvakka

Kunta muuttuu voimakkaasti – ja hyvään suuntaan

Vuoden 2023 alussa hyvinvointialueet aloittivat toimintansa. Keusote eli Keski-Uudenmaan hyvinvointialue vastaa nyt Keusote-kuntayhtymän jäljissä tuusulalaisten sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä. Kunnan ja hyvinvointialueen välisiä yhteistyön muotoja kehittämistä jatketaan, jotta kuntalaisten tarvitsemat erilaiset palvelut ovat jatkossa saatavilla mahdollisimman vaivattomasti, oli palvelun järjestämisestä vastuussa sitten kunta tai hyvinvointialue. Jatkossakin kunnan tehtävä on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä.

Tuusula kehittyy voimakkaasti tulevina vuosina. Lehden välistä löytyy Tuusula rakentaa -liite, joka esittelee kunnan kaavoitukseen ja rakentamiseen liittyviä asioita. Investoimme tulevaan ja uudistamme voimakkaasti palveluverkkoamme, jotta saamme terveet ja turvalliset tilat kasvamiseen ja oppimiseen. Uudet tilat tarjoavat lisäksi asukkaille paikan harrastaa ja olla yhdessä. Investointimme ovat poikkeuksellisen mittavat Suomen kuntakentässä.

Lukio ja kulttuuritalo Monio valmistuu syksyllä 2023, Tuusulanjärven kampus vuonna 2024, Rykmentinpuiston ja Riihikallion kampukset vuonna 2025. Tulossa ovat lisäksi Lahelan kampus arviolta 2027, ja Jokelan palveluverkkoa tarkastellaan kuluvaan vuosikymmenen loppupuolella. Vanhaa kunnantaloa puretaan parhaillaan. Vanha ostoskeskus torin laidalla puretaan keväällä, ja palvelukeskus lähtee rakentumaan vuonna 2024. Hyrylän keskusta tiivistyy ja sen kaupalliset palvelut kehittyvät. Tuusulan kasvu vetää puoleensa investointeja.

Tuusulaan muuttaa paljon uusia asukkaita – kasvamme voimakkaimmin pääkaupunkiseudun kehyskunnista. Teemme suuria investointeja, jotta Tuusula pysyy elinvoimaisena myös tulevaisuudessa. Nopea kehittyminen vaatii meiltä entistä tiiviimpää vuorovaikutusta asukkaiden kanssa. Miten rakennamme mahdollisimman laadukasta kuntaa yhdessä?

Kalle Ikkela
Pormestari

Kalle Ikkela, pormestari
kalle.ikkela@tuusula.fi
040 314 3001

Tuija Reinikainen, apulaispormestari
tuija.reinikainen@tuusula.fi
040 314 3102

Jari Immonen, apulaispormestari
jari.immonen@tuusula.fi
040 314 3103

SISÄLTÖ

PÄÄKIRJOITUS

2 Kunta muuttuu voimakkaasti – ja hyvään suuntaan

KULTTUURI

3 Uusi museo virtuaaliseen maailmaan

PERHE JA LAPSET

4 Matkalla kohti lapsiystävällisempää kuntaa

HYVINVOINTI

6 Hyvinvointialueiden toiminta on käynnistynyt – vastuu tuusulalaisten hyvinvoinnista on yhteinen

YRITTÄJYYS

7 Yritysvierailujen antia

OSALLISTUVA BUDJETOINTI

8 Ideat muuttuvat todeksi osallistuvassa budjetoinnissa

OSALLISUUS

9 Dialoginen keskustelu epävarmuudessa elämisestä – huolta lapsista, nuorista, ikäihmisistä, toimeentulosta ja tulevaisuudesta

HYVINVOINTI

10 Vuoden hyvinvoinnin edistäjät 2022 on palkittu

OPEN AGENDA

12 Food brought young people and families together
12 Kokeilut lisäsivät ymmärrystä ja osallisuutta

YMPÄRISTÖ

13 Eläimille lääkäriä uudelta yhteisvastaanotolta
14 Rottien torjuntaa yhteistyössä

KULTTUURI

15 Tuusulassa kulttuuri kuuluu kaikille
15 Tuusulan kulttuurikasvatussuunnitelmat laajenevat Lottamuseoon

TYÖNTEKIJÖITÄ

16 Mari Tuukkanen huolehtii Tuusulan kauniista viheralueista

KULTTUURI

17 Rikasta ja ihanaa elämää taiteen maailmassa
Maija Halosen syntymästä 150 vuotta
18 Martta Wendelinin taidetta juhluvuonna Uudessa Valamossa

TAPAHTUMAKALENTERI

23 Tuusulan tapahtumakalenteri palvelee sinua

AJANKOHTAISTA PALVELUISTA

24 Vaalipäivän äänestyspaikat
24 Mukaan maratonille
24 Asiakaspalvelu TuusInfo

Tuusulan asukaslehti 1/2023

Päätoimittajat:

Paula Miettinen,
paula.miettinen@tuusula.fi, 040 314 2004
Pia Visti-Korhonen,
pia.visti-korhonen@tuusula.fi, 040 314 2011
Timo Nurmi,
timo.nurmi@tuusula.fi, 040 314 2003

Taitto: Grapica Oy

Paino: PunaMusta

Jakelu: SSM/Jakelujuniorit

Painos: 18 000 (julkinen tiedote)

Kannen kuva: Ohoi Creative / Kalle Särkkä

Teksti: Ulla Kinnunen

Uusi museo virtuaaliseen maailmaan

Järvenpään, Keravan ja Tuusulan museot saivat miljoonan euron avustuksen opetus- ja kulttuuriministeriöltä virtuaalisen museokeskuksen rakentamiseen. Kaksivuotisessa hankkeessa perustetaan ja luodaan kaikille avoin ja ilmainen digitaalinen museo. Se laajentaa alueen museoiden saavutettavuutta jo aukioloaikojensa puolesta, sillä museo on auki ympäri vuorokauden ja saavutettavissa omalta tietokoneelta mistä päin maailmaa tahansa.

Museokeskus yhdistää saavutettavaan muotoon Järvenpään, Keravan ja Tuusulan alueen museoiden monipuoliset ja kansainvälisestikin merkittävät sisällöt. Se toteutetaan virtuaaliympäristöön, joka on käytettävissä VR-laseilla tai tietokonenäytöltä. Museokävijät voivat käyttää museoaineistoja ja sisältöjä uudella tavalla. Virtuaalimuseossa voi seikkailla yhdessä tuttujen kanssa tai lyöttäytyä yhteen uuden tuttavuuden kanssa. Siellä on mahdollista keskustella ja kokea uutta muiden museossa vierailevien kanssa.

– Virtuaalimuseossa voit lähteä aikamatkalle Tuusulanjärven taiteilijayhteisön juhliin tai ideoida uutta tapahtumaa yhdessä ystävien kanssa. Tavoitteena on, että virtuaalimuseossa voidaan järjestää myös erilaisia tapahtumia, kertoo museonjohtaja **Saija Ylitalo** Lottamuseolta.

Alueen museoiden välillä on hyvä ja vireä yhteistyö, mutta hanke avaa mahdollisuuksia uudenlaiselle yhteistyölle. Virtuaaliympäristö antaa museovieraille mahdollisuuden osallistua ja keskustella aktiivisesti virtuaalimuseon sisällöstä ja tapahtumista.

– Olemme iloisia, kun pääsemme tekemään yhdessä tätä uutta museohanketta. Lähdemme viemään fyysisessä museossa tapahtuvaa ihmisten välistä vuorovaikutusta virtuaaliseen maailmaan, toteaa haastatavassa työssä mukana oleva museonjohtaja **Julia Donner** Ainolasta.

– Meitä innostaa se, että pystymme avaamaan käytettäväksi sisältöjä ja kokoelmia, jotka eivät nyt ole nähtävillä museoissa, lisää Järvenpään museopalveluiden päällikkö **Jaana Tamminen**.

Visuaalisesti korkeatasoinen virtuaalimuseo on enemmän kuin verkkosivusto. Se on vierailukohde, jossa pääsee tapaamaan ja keskustelemaan vaikka Aasiassa asuvan sukulaisen tai ystävän kanssa.

Museokeskus antaa mahdollisuuden esimerkiksi yhteiseen näyttelykokemukseen.

Hankkeeseen on palkattu kolme työntekijää, jotka aloittavat työnsä huhtikuun alussa. Hankepäällikkönä aloittaa **Ale Torkel**, yhteisötuottajana **Minna Vähäsalo** ja sisällöntuottajana **Minna Turtiainen**. Alueen museoiden henkilökunta on aktiivisesti mukana hankkeessa.

Tule mukaan hankkeeseen!

Virtuaalista museokeskusta lähdetään tekemään yhdessä alueen asukkaiden kanssa, jotka pystyvät vaikuttamaan siihen, millainen siitä tulee. Rakennetta ja sisältöä luodaan ja pohditaan yhdessä osallistavissa työpajoissa ja testitilaisuuksissa. Tiivistä yhteistyötä tehdään myös kuntien varhaiskasvatuksen ja opetuksen kanssa. ●

Seuraa kuntien museoiden tiedotusta ja tule kehittämään uutta museota alueelle!

”

Virtuaalimuseossa voi seikkailla yhdessä tuttujen kanssa tai lyöttäytyä yhteen uuden tuttavuuden kanssa.

”

”

Virtuaalista museokeskusta lähdetään tekemään yhdessä alueen asukkaiden kanssa.

”

Teksti: Pia Visti-Korhonen
Kuva: Sari Tsokkinen

Matkalla kohti lapsiystävällisempää kuntaa

Tuusulan kunta hyväksyttiin joulukuussa 2022 mukaan yhdeksi 53 kunnasta, jotka pääsevät osana UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -mallia tekemään lasten ja nuorten oikeuksien ja hyvinvoinnin kannalta oikeita ja pysyviä ratkaisuja arjen palveluissaan ja hallinnossaan.

Lapsiystävällinen kunta -malli, johon mukaan pääsystä iloitaan Tuusulassa laajasti, perustuu kansainväliseen esikuvaansa (Child Friendly City). UNICEF on toteuttanut mallia jo vuodesta 1996. Malli perustuu YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen ja auttaa kuntia edistämään erityisesti heikoimassa asemassa olevien lasten oikeuksia. Se ottaa huomioon erityisesti yhdenvertaisuuden, lapsen edun, oikeuden elämään ja kehittymiseen sekä osallisuuden.

Matkalla kohti lapsiystävällisempää kuntaa

Lapsiystävällinen tie on kaikille lasten ja nuorten parissa toimiville yhteinen – Tuusulassa tätä tietä on kuljettu jo monta vuotta yhdessä, mutta opittavaakin on.

– Tuusulassa lasten ja nuorten huomioon ottaminen on näkynyt vuosien varrella monissa erilaisissa hankkeissa. Nuorisovaltuuston perustamisen jälkeen teimme Koko kylä kasvattaa -projektia, ja sitä jatkettiin laatimalla lapsipoliittinen ohjelma ja perustamalla muun muassa lapsi- ja perheasiainneuvosto. Nyt alkavassa Lapsiystävällinen kunta -toimintamallissa lasten ja nuorten oikeuksiin halutaan kiinnittää entistä enemmän huomiota,

kertovat Tuusulan Lapsiystävällinen kunta -koordinaatioryhmässä mukana olevat **Tuija Reinikainen** ja **Kari Kinnunen** kasvatus- ja sivistyslautakunnasta.

– Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin tukemisessa ja paikallisten yhteisöjen aktivoimisessa on varmasti parantamisen varaa. Keskeistä on kehitetty päätöksenteossa ja palveluiden kehittämisessä: Miten osaisimme arvioida toimiemme vaikutuksia ja vaikuttavuutta lasten, nuorten ja perheiden kannalta mahdollisimman hyvin? Lapsiystävällinen kunta -työ antaa puhtia koko kunnan yhteisen ymmärryksen rakentamiselle. UNICEFin kautta pääsemme osaksi laajaa kuntien verkostoa, jossa voimme vaihtaa ajatuksia ja jakaa osaamista, kertoo sivistyksen toimialueen kehittämisspäällikkö **Katja Elo**. Elo toimii myös toisena Tuusulan Lapsiystävällinen kunta -työn koordinaattoreista.

Mukaan pääsy Lapsiystävällinen kunta -malliin takaa Tuusulalle tarvittavat opit valitun tien vahvistamiseksi. Oppien avulla etsitään pysyviä malleja kunnan rakenteisiin, mutta myös lisäoppeja siihen, miten lasten ja nuorten oikeudet voitaisiin ottaa huomioon entistä paremmin.

– Kunnan keskeinen tehtävä on tukea ja mahdollistaa asukkaidensa hyvinvointia. Tätä työtä mikään taho ei tee yksin Tuusulassa. Yhteistyö asukkaiden, työntekijöiden ja luottamushenkilöiden kesken on avainasemassa aloittamassamme työssä, jatkaa Elo.

Tavoitteena jokaisen lapsen hyvä elämä

Lapsiystävällisessä kunnassa lasten ja nuorten oikeudet otetaan vahvasti huomioon. Jokaisen lapsen ja nuoren tulee tuntea, että hän on arvokas ja että hän saa tukea ja äänensä kuuluviin.

Lapsiystävällisen kunnan tunnistaa myös siitä, että lapsilla ja nuorilla on mahdollisuus elää turvassa, harrastaa ja tuntea, että heillä on kavereita ja turvallinen aikuinen lähellä. Lasten ja nuorten tulee voida elää hyvää elämää.

Lähellä olevilla aikuisilla, tukiverkostoilla ja lasten ja nuorten palveluilla on merkittävä tehtävä mahdollistaa lasten ja nuorten oikeuksien ja tarpeiden toteutuminen.

Miten lapsiystävällisyys toteutuu jo Tuusulassa?

Kunnan eri palveluissa panostetaan jo nyt lasten ja nuorten hyvinvointiin ja vaikuttamisen mahdollisuuksiin monin tavoin.

– Lasten ja nuorten palveluissa keskeistä on hyvinvoinnin, kasvun ja oppimisen mahdollistaminen niin lapsille ja nuorille kuin aikuisillekin. Tavoitteena on hyvä elämä ja ilo. Iloitsen siitä, että yhdessä pystymme mahdollistamaan sen, että jokainen kasvaa täyteen mittansa. Pystymme myös tukemaan jokaista löytämään omat vahvuutensa ja mahdollisuutensa vaikuttaa asioihin. Opimme yhdessä uutta ja edistämme kestävä elämäntapaa, kuvaa sivistysjohtaja **Tiina Simons** mietteitään.

Lasten osallistaminen alkaa jo varhaiskasvatuksessa. Päiväkodeissa, perhepäivähoidossa ja avoimen varhaiskasvatuksen ryhmissä lapsia kuullaan ikätaso huomioiden, ja lasten toiveet otetaan huomioon sekä toimintaa suunniteltaessa että toteutettaessa.

Kouluissa osallistaminen ja kuuleminen ovat vahvasti läsnä. Koulujen toimintamalleissa on monia rakenteita, joiden avulla oppilaat pääsevät vaikuttamaan koulupäiviensä sisältöön. Myös koulupäivien jälkeiset matalan kynnyksen harrastus-

”

Malli auttaa kuntia edistämään erityisesti heikoimmassa asemassa olevien lasten oikeuksia, ja se perustuu YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen.

”

mahdollisuudet on toteutettu Tuusulassa lapsia ja nuoria kuullen. Tuusula on mukana Harrastamisen Suomen mallissa.

Oppimisen taide vaatii toteutukseen myös vatsan täytettä ja tässä oivallinen esimerkki on ruokapalveluiden sekä kouluissa että päiväkodeissa aktiivisesti kehittämä ruokakasvatus ja ruokailon lisääminen. Tämä on tapahtunut Tuusulassa lapsia ja nuoria kuullen ja yhdessä aihetta monin tavoin pohtien.

Kulttuuripalveluiden yhteistyössä päiväkotien ja koulujen kanssa toteuttamat kulttuurikasvatussuunnitelmat tarjoavat lapsille ja nuorille osallistavaa kulttuuri-, taide- ja kulttuuriperintökasvatusta osana opetusta. Suunnitelmat takaavat lapsille ja nuorille oikeuden omaan tilaan ja yhteisöön sekä laadukkaaseen lastenkulttuuriin. Tuusulan koko perheen tapahtumissa kuunnellaankin herkällä korvalla lasten ja nuorten toiveita.

Alueellinen nuorisotyö tarjoaa nuorille mahdollisuuden yhteiseen ajanviettoon nuorisotiloissa ja tapahtumissa. Nuorisotyössä otetaan huomioon nuorten omat toiveet – tilojen ja tapahtumien sisällöt suunnitellaankin hyvin pitkälle niiden pohjalta. Nuoriso-ohjaajat ovat myös nuorten tavoitettavissa mieltä askarruttavissa asioissa ja tarjoavat nuorille turvallisia aikuiskontakteja. Nuorten aikuisten palvelut puolestaan tarjoavat matalalla kynnyksellä neuvontaa, ohjausta ja tukea tilanteisiin, joissa tuntuu, että kaipaa toisen apua päästäkseen eteenpäin.

Osallisuustyössä kehitetään aktiivisesti lasten ja nuorten osallistamisen mahdollistavia malleja ja kannustetaan palvelualueita hyödyntämään niitä työssään. Muun muassa Open Agenda -hankkeeseen liittyvät kokeilut etsivät keinoja kohdata niitä lapsia ja nuoria, jotka eivät välttämättä osallistuisi muuten aktiivisesti kunnan toimintaan. Osallistuvassa budjetoinnissa eri ikäisillä asukkailla on mahdollisuus ideoida parempaa elämää Tuusulassa – monet vuosille 2023 ja 2024 ehdotetut ideat ovatkin lasten ja nuorten jättämiä. Toivotaan niille menestystä tulevassa kevään äänestyksessä!

Vapaa-aikapalveluissa tehdään laajaa yhteistyötä paikallisten toimijoiden kanssa ja tarjotaan lapsille ja nuorille liikkumismahdollisuuksia. Esimerkiksi koulujen piha-alueilla sijaitsevat lähiliikuntapaikat on toteutettu yhteistyössä oppilaiden ja opettajien kanssa.

Kaavoituksessa otetaan huomioon lasten, nuorten ja perheiden tarpeet, ja uusille asuinalueille suunnitellaan eri ikäisille sopivia kokoontumis- ja liikkumispaikkoja. Tuusulassa panostetaan merkittävällä tavalla palveluverkon kuntoon: toimiviin tiloihin niin uudiskohteiden kuin olemassa olevien kohteiden osalta, ja hyvällä sisäilmatyöllä. Lapset, nuoret ja kuntalaiset ovat vaikuttamassa palveluverkon kehittämiseen.

Alkukoulutuksesta pohjatiedot mallin sisällöistä ja tulevasta askelista

Yhteistyö UNICEFin kanssa käynnistyi helmikuun 2023 lopussa, jolloin Tuusulan koordinaatioryhmä perehdyttiin mallin sisältöihin alkukoulutuksessa. Koordinaatioryhmään kuuluu toimialueiden, nuorisovaltuuston ja luottamushenkilöiden edustajia.

Koulutuksen pohjalta Tuusula tarttuu seuraavaksi nykytilan kuvaamiseen, joka toimii pohjana tulevalle toimintasuunnitelmalle. Suunnitelmassa Tuusula määrittelee keskeisimmät

tavoitteensa ja askelmerkkinsä seuraavalle muutamalle vuodelle.

– Tuusulassa halutaan tarjota parhaat mahdolliset eväät lasten ja nuorten elämään. Lapsiystävällisyys tulee tarkoittamaan, että lapset ja nuoret otetaan huomioon kuntastrategiaa ja tavoitteita laadittaessa sekä päätöksiä tehtäessä kuntamme kaikilla toimialoilla jatkossa vielä nykyistäkin paremmin ja konkreettisemmin. Hienoa olla mukana kehittämässä keinoja ja menetelmiä tähän, iloitsevat Reinikainen ja Kinnunen. ●

”

Yhteistyö asukkaiden, työntekijöiden ja luottamushenkilöiden kesken on avainasemassa.

”

Kuva: Kari Kohvakka

Hyvinvointialueiden toiminta on käynnistynyt – vastuu tuusulalaisten hyvinvoinnista on yhteinen

Vuoden vaihteessa aloitti toimintansa Keski-Uudenmaan hyvinvointialue, joka järjestää ja tuottaa tuusulalaisten sosiaali- ja terveyspalvelut. Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen palveluita ovat mm. terveysasemat, hammashoito, vanhusten palvelut, sosiaalityö, lastensuojelu ja vammaispalvelut.

Valtio on myöntänyt rahoituksen uuden hyvinvointikeskuksen rakentamiseksi Hyrylään, ja Keski-Uudenmaan sote -hyvinvointialue ja Tuusulan kunta ovat käynnistäneet keskuksen suunnittelun. Hyvinvointikeskuksen yhteyteen tulee täyden palvelun perhekeskus ja ikäihmisten ja erityisryhmien kokoontumistiloja.

Tuusulan kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä monin tavoin. Esimerkkejä ovat liikuntapalvelut, kulttuuripalvelut, ikäihmisten matalan kynnyksen kohtaamispaikat ja vaikkapa katujen kunnossapito ja viherpalvelut.

Palveluiden saavutettavuus ja laatu ovat keskeisiä asioita ikäihmisille. Keski-Uudenmaan hyvinvointialue ja alueen kunnat, Tuusula mukaan lukien, pyrkivät varmistamaan palveluiden saavutettavuuden ja laadun yhdessä.

Kunta panostaa ikäihmisten palveluihin

Ikäihmisten määrä kasvaa voimakkaasti Tuusulassa tulevien vuosien aikana. Kunta satsaa ikäihmisten palveluiden kehittämiseen sekä kunnan pito- ja vetovoiman kasvattamiseen ikäihmisten näkökulmasta. ●

Kunnan palveluihin ikääntyville kuuluvat esimerkiksi:

- elokuussa 2022 käynnistynyt ikäihmisten asumisneuvonta
- Tuusulan keskustaan Hyrylään suunniteltava ikäystävällinen asuinympäristö
- kasvokkaista palvelua kolmessa kuntakeskuksessa tarjoava keskitetty asiakaspalvelu TuusInfo
- maaliskuussa 2023 käynnistynyt vapaaehtoistoiminnan koordinaatio
- ikäihmisten matalan kynnyksen kohtaamispaikat (Hyvän tuulen tuvat ja ikäihmisten olohuoneet)
- ikäihmisten lounasruokailu kouluissa
- Tuusulan museon ikäihmisille suuntaamat palvelut, kuten vierailut palvelutaloihin, eläkeläisyhdistyksiin ja kerhoihin
- kirjastojen senioritapahtumat, digituki, laiteopastus, kotipalvelu, äänikirjapalvelu, tilat matalan kynnyksen tapaamisille sekä yhdistysten ja järjestöjen käyttöön
- kulttuuripalveluiden Meidän Festivaalien kanssa tuottama palvelutalokiertue ja tapahtumat lokakuussa järjestettävällä valtakunnallisella Vanhustenviikolla
- kulttuurisen vanhustyön hanke, joka vie kulttuuritapahtumia palvelutaloihin ikäihmisten iloksi
- ikäihmisten liikuntaryhmät ja eri puolilla sijaitsevat liikuntapaikat (36 erilaista liikuntaryhmää ikäihmisille joka viikko)
- maksuton kuljetus vesijumppiin Jokelasta, Kellokoskelta ja Etelä-Tuusulan kylistä sekä maksuttomia tuolijumppia jokaisessa kuntakeskuksessa
- 70+ -uimahalliranneke
- maksuttomia tiloja ikäihmisiä liikuttavien yhdistysten käyttöön ja toiminta-avustuksia eläkeläis- ja kansanterveysjärjestöille ja tuusulalaisten hyvinvointia edistäville toimijoille
- kunnan liikuntapalvelut käytettävissä tapahtumissa ja apuna liikkumiseen liittyvissä asioissa
- Tuusulan Opiston laaja valikoima ikäihmisille sopivia kursseja, kuten kieliä, tietotekniikkaa, kuva- ja sanataiteita, ruokakursseja, monenlaisia kädentaitoja ja liikuntaa
- maksuttomia yhteisötiloja asukkaiden ja yhteisöjen käyttöön.

TULE TAPAAMAAN KUNNAN TYÖLLISYYSPALVELUITA

Tuusulan kunnan työllisyyspalvelut, nuorten aikuisten palvelut, maahanmuuttajien neuvontapalvelut sekä osallistuvan budjetoinnin äänestyspiste jalkautuvat kaupoille ja kirjastoille viikolla 21.

Työn hakemisen taidetta.

Työllisyyspalvelut

Yritysvierailujen antia

Tuusulan kunnan edustajilla on ollut ilo vieraila paikallisissa yrityksissä jo vuosien ajan. Vierailut pyörähtivät uudelleen käyntiin keväällä 2022 pahimman korona-ajan hellitettyä. Kunnan edustajat ovat käyneet jo useissa eri alojen yrityksissä, kuten Jokelassa vaikuttavassa Kuivalihakundi Dried Buddy Oy:ssä ja Etelä-Tuusulassa sijaitsevassa Konditoria pH7 Oy:ssä.

Kuivalihakundin uudet tilat Jokelassa

Marraskuussa 2022 toteutuneen vierailun aikana tutustuttiin Kuivalihakundi Dried Buddy Oy -yrityksen Jokelan Vallun työpaikka-alueella sijaitseviin uunituoreisiin toimitiloihin ja tuotantolaitteisiin. Tonttikauppa, itse asiassa kahden tontin kaupat, allekirjoitettiin vierailuherkystä lähes tasan vuosi takaperin. Sen jälkeen yrityksen etenemistähti on ollut huimaa – Kuivalihakundin tuotanto käynnistyi uusissa tiloissa jo syksyllä 2022.

Vierailun isäntinä toimivat yrityksen toimintaa pyörittävä **Timo Lahti** yhdessä markkinointipäällikkö **Henrik Hertellin** kanssa. Lahti ja Hertell kertoivat yrityksen toiminnasta ja tulevaisuudensuunnitelmista. Kuivalihakundin kasvumahdollisuudet ovat suotuisissa myötätuulissa ja katseet myös Suomen ulkopuolisissa markkinoissa.

– Kuivalihakundin ensimmäinen ulkomaan keikka kohdistui Berliiniin, missä järjestettiin tammikuussa Grüne Woche -messut. Ja kyllä messuilla tarjoillut maistiaiset maistuivatkin saksalaisille samaan malliin kuin suomalaisillekin, ja myyntiä oli siihen malliin, että ei voi kuin kuivalihakauppias olla tyytyväinen ensimmäiseen ulkomaan tapahtumaansa. Katsemme onkin jo suunnattu seuraaviin tapahtumiin Saksassa, iloitsee Lahti.

Sijoittuminen Jokelaan monen tekijän summa

Yrityksen laajentamismahdollisuuksia on edistänyt monta eri tekijää. Yhteiset pohdinnat Tuusulan elinkeinopalveluiden kanssa uusien toimitilojen sijoittumispaikasta ja Keski-Uudenmaan Kehittämiskeskus Oy:n (Keuke) tuki oman kasvupolun löytämiseksi ovat olleet tärkeitä kulmakiviä kehittämisen tiellä. Nyt tämä tie on vienyt yrityksen Jokelaan.

– Yksi merkittävä yrityksemme kasvun mahdollistaja on ollut Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmasta saamamme taloudellinen tuki. Vinkin tästä mahdollisuudesta saimme Keukelta, iloitsevat Lahti ja Hertell.

Kehittämissuunnitelman tavoitteena on uudistaa ja vahvistaa elinkeinoja sekä parantaa ihmisten vaikuttamismahdollisuuksia ja ympäristön tilaa. Pienet ja keskiuuret yritykset voivat hakea ohjelman rahoitusta muun muassa liiketoiminnan aloittamiseen, sen monipuolistamiseen ja kasvattamiseen.

– Saimme tukea kehittämissuunnitelmasta kuivalihatehtaan ja kuivalihakuivurin hankkimiseen sijoittaessamme uudet toimitilamme Jokelaan, kertoo Lahti. Jokela on osoittautunut yritykselle oivalliseksi sijainniksi. ●

Kuva: Pia Visti-Korhonen

Konditoria pH7 – leipomoalan Suomen mestarilla 2022 juuret vahvasti Tuusulassa

Maaliskuussa 2023 vierailtiin Konditoria pH7 -yrityksessä, jonka omistaja **Toni Rantala** ja toimitusjohtaja **Tony Hienonen** kertoivat yrityksen reilun 15-vuotisen taipaleen vaiheista ja tuoreimmista kuulumisista.

Yritys on tullut monille tutuksi erityisesti värikkäistä Macarons-leivokistaan. Tämä ranskalainen klassikko on ollut vuonna 2007 perustetun tuusulalaisen yrityksen suosituin tuote aivan alusta alkaen – sittemmin käsityönä valmistettävien suussa sulavien herkkujen valikoima on laajentunut runsaasti.

Konditoria pH7 kantaa myös ylpeänä Suomen mestari -titteliä leipomoalan joukkuekilpailusta vuodelta 2022. Mittavaan suoritukseen siivitti kilpailuun osallistuneen osaavan tiimin rakkaus leipomiseen.

Konditoria pH7:n nykyiset tuotantotilat sijaitsevat Etelä-Tuusulassa Jusslan yritysalueella. Tiloissa valmistetaan innovatiivisella ja ammattitaitoisella joukolla makeita ja suolaisia herkuja niin juhlaan kuin arkeenkin. Alkujaan Sulan työpaikka-alueelta ponnistaneesta pienestä perheyriyksestä on kasvanut yksi Tuusulan merkittävistä yrityksistä, joka jatkaa vakaata kasvuaan edelleenkin.

Myös pH7 koki koronan aiheuttamat haasteet monien muiden yritysten tapaan. Hetkellinen taantuma toi tullessaan uusia mahdollisuuksia pysähtyä pohtimaan yrityksen tulevaisuutta. Yritys uudisti brändinsä ja pakettiensa iloisenkirjavan kuosin sekä kehitti verkkokauppaansa ja tuotteiden ulosmyyntiä.

Työpaikka jo yli 50 työntekijälle

Tällä hetkellä yritys työllistää reilut 50 henkeä, sesonkien aikaan hieman enemmänkin. Enemmistö työntekijöistä asuu Tuusulassa, mutta osa taittaa työmatkansa myös lähikunnista. Vakituisehman henkilöstön ja sesonki-työntekijöiden lisäksi alalle opiskelevilla on mahdollisuus harjoitella taitojaan yrityksen siipien suojissa. Työntekijöitä on monista eri kansallisuuksista, mikä mahdollistaa osaamisen jakamisen ja uuden oppimisen kollegoilta.

Yritys kokee tärkeäksi panostaa työntekijöidensä hyvinvointiin ja viihtyvyyteen sekä koko työyhteisön henkeen. Tuotteisiin liittyvä positiivinen palaute ohjautuu tuotteet käsityönä tehneille tekijöille itselleen. Palautetta tuleekin runsain mitoin laatuun panostavalle yritykselle. ●

Kuva: Timo Nurmi

Ideat muuttuvat todeksi osallistuvassa budjetoinnissa

Asukkaat jättivät ennätyselliset 860 ideaa tammi-helmikuussa Tuusulan osallistuvaan budjetointiin. Yksi idean jättäneistä on kellokoskelainen Darja Aristarova.

– Viime vuonna saatiin osbussa Kellokoskelle nuorten puisto-olohuone ja sinne toivottu katos ja graffitiseinä. Nyt puisto-olohuonetta voisi vielä kehittää. Jos sinne saataisiin valoa ja kännyköiden latauspisteitä, niin aika moni uusikin nuori voisi olla puisto-olohuoneella, kertoo **Darja Aristarova** idean taustoista.

– Puisto-olohuone voisi olla sellainen kiva ja turvallinen paikka kaikille olla ja tavata kavereita. Ja sen takia jätinkin nyt uuden idean puisto-olohuoneen kehittämistä tämän vuoden osbussa, Darja jatkaa.

Alkuperäinen idea puisto-olohuoneesta syntyi vuosi sitten Darjan mielessä, kun hän ei enää jaksanut kuunnella harmittelua nuorten häiriköinnistä. Ideoiden jatkokehitysvaiheessa Darja ja kolme muuta nuorta ideoivat pitsan äärellä, minkälainen puisto-olohuone voisi olla.

– Nuorilla pitää olla joku tila, missä saa olla. Tässä oli hienoa just se, että kysyttiin nuorten mielipidettä. Kaveriporukassa usein puhutaan siitä, mitä kaikkea voisi olla, ja mä kerroin niistä eteenpäin, esimerkiksi graffitiseinää ja katosta toivoi moni. Kotona ei ole aina se kivoin tila, missä olla, ja sadepäivinä on hyvä olla katos, muistelee Darja viimevuotuisen osbun vaihteita.

– Puisto-olohuoneen haluttiin myös toteutuvan, minkä vuoksi ideaa myös markkinoitiin instagramissa ja muutenkin rohkaistiin kaikkia kavereita äänestämään netissä. Nuorkalla oli myös seinällä mainos äänestysohjeineen ja linkeineen.

– Sain nuorkan ohjaajilta Mikiltä ja Jaanalta tiedon heti, kun äänestystulos oli selvinnyt. Se tuntui mukavalta, että nuoria vihdoinkin kuunneltiin, koska usein käy niin ettei nuorten aloitteita huomata. Puisto-olohuoneen toteutuminen tuntui aika mukavalta, Darja kertoo.

– Ajattelin, että voisin mainostaa tätä uutta ideaa snäpissä, jotta puisto-olohuoneen kehittäminen saisi nuorilta toukokuussa tarvittavan määrän ääniä. Mun snäppitili on darra0324. Kannattaa tulla kertomaan oma mielipide ja kampanjoita omilla tileillä puisto-olohuoneen valojen ja latauspisteiden puolesta, Darja kannustaa.

Ideoita kehitetään huhtikuun loppuun – äänestämään päästään toukokuussa

Kuudetta kertaa järjestettävä osallistuva budjetointi on edennyt jatkokehitysvaiheeseen. Kaikki asukkaiden jättämät ideat on käyty läpi ja niihin on vastattu osallistu.tuusula.fi -alustalla. Ideoista kolmasosa on edennyt suoraan jatkoon ja äänestys ehdotuksen laadintaan. Osan toteutusmahdollisuuksia arvioidaan vielä jatkokehityspajoissa. Noin kolmannes ideoista ei edennyt osallistuvassa budjetoinnissa.

– Kunnan asiantuntijat ovat tehneet ison työn käydessään kaikki 860 ideaa läpi. Tänä vuonna oli erityisen paljon hyvinvointiin ja yhteisöllisyyteen liittyviä ideoita, kertoo yhteisömanageri **Katja Repo**.

– Suhde jatkoon ja ei jatkoon edenneiden ideoiden välillä on pysynyt suunnilleen ennallaan näiden vuosien aikana. Toisinaan idean kustannukset ylittävät määrärahan, idea ei ole kunnan päätösvallassa oleva asia, ideoitua asiaa jo toteutetaan tai sen toteutusta valmistellaan, luettelee Repo yleisimmät syyt sille, miksi idea ei etene jatkoon osallistuvassa budjetoinnissa.

Toteuttamissuunnitelmia tehdään asukkaiden ja kunnan asiantuntijoiden kesken

Nyt jatkoon edenneille ja arvioitavana oleville ideoille laaditaan alustavia toteuttamissuunnitelmia ja kustannusarvioita äänestystä varten. Työtä tehdään yhdessä asukkaiden kanssa kaikille avoimissa jatkokehityspajoissa maaliskuun huhtikuun aikana.

– Pajat tarjoavat ainutlaatuisen tilaisuuden kunnan asiantuntijoille saada asukkailta paikallista arjen kokemustietoa päätöksenteon tueksi. Asukkaille ne tarjoavat tilaisuuden oppia kunnan päätöksenteon ja hallinnon prosesseista sekä mahdollisuuden osallistua yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen, kertoo korkeakouluharjoittelija **Iira Ainiala** ja kannustaa kaikkia osallistumaan.

Tämän lehden ilmestyessä jatkojalostamisen pajoja on järjestetty jo neljä kappaletta: kaksi etäyhteyksin ja kaksi Tuusulan eri kuntakeskuksissa. Maalis-huhtikuun vaihteessa on jäljellä vielä kaksi jatkojalostamisen pajaa Hyrylässä: perjantaina 31.3. kello 9–11 Mäntymäessä ja torstaina 13.4. kello 18–20 Tuusulan pääkirjastossa. ●

OSBU 2023–2024:

- Määräraha 200 000 €
- Budjetti jakautuu koko Tuusulan (60 000 €) ja alueiden kesken asukasluvun suhteessa: Jokela 26 000 €, Kellokoski 20 000 €, Hyrylä 44 000 €, Etelä-Tuusulan kylät 30 000 €, Riihikallio 20 000 €
- Äänestys 8.–31.5. sähköisesti osallistu.tuusula.fi tai äänestyspisteillä
- Eniten ääniä saaneiden projektien toteutus vuoden 2024 loppuun mennessä

Tutustu ideoihin ja niihin annettuihin vastauksiin osallistu.tuusula.fi

Äänestyspisteiden tiedot osoitteessa tapahtumat.tuusula.fi

” Työtä tehdään yhdessä asukkaiden kanssa kaikille avoimissa jatkokehityspajoissa maaliskuun huhtikuun aikana. ”

Dialoginen keskustelu epävarmuudessa elämisestä – huolta lapsista, nuorista, ikäihmisistä, toimeentulosta ja tulevaisuudesta

Torstaina 9.3. Tuusulan Halosenniemessä järjestettiin dialoginen keskustelu epävarmuudessa elämisestä. Keskustelun tavoitteena oli ymmärtää paremmin, mitä epävarmuudessa eläminen tarkoittaa tällä hetkellä yksilöille, yhteisöille ja organisaatioille.

– Dialogit ovat meille Tuusulan kunnassa tärkeä keino ymmärtää asukkaiden ja erilaisten yhteisöjen ajatuksia ja tarpeita, ja siksi keskustelujen järjestäminen on tärkeää, kertoo sivistyksen toimialueen kehittämispäällikkö **Katja Elo**.

Tuusulan keskustelu oli osa Kansallisten dialogien sarjaa. Kansalliset dialogit ovat keskusteluja, joissa kansalaiset, viranomaiset ja päättäjät käyvät keskustelua yhteiskunnallisista ilmiöistä. Tarkoituksena ei ole saavuttaa yksimielisyyttä tai tehdä päätöksiä, vaan kuunnella ja kuulla ihmisiä sekä vahvistaa yhteenkuuluvuutta ja keskinäistä luottamusta. Tavoitteena on saada mukaan keskusteluun myös ne ihmiset, joiden ääni ei yleensä kuulu.

Elämme epävarmuuksien aikaa – ja niin on aina eletty

Elämme parhaillaan aikaa, jossa kriisit seuraavat toisiaan. Korona, Venäjän hyökkäyssota, energiakriisi, inflaatio, ilmastonmuutos, luontokato, terveydenhuollon ongelmat sekä esimerkiksi huoli nuorista ja ikäihmisistä aiheuttavat epävarmuutta.

Kaiken tämän keskellä käymme töissä, elämme arkeamme, lapsia syntyy ja elämä jatkuu. Epävarmuus vaikuttaa meihin kaikkiin tavalla tai toisella, mutta kyseessä ei ole täysin uusi ilmiö. Epävarmuutta on sisältynyt elämään aina.

– Keskustelupaikkamme Halosenniemi vei meidät tämän hetken lisäksi myös vuosissa taaksepäin aikaan, jolloin Halosen pariskunta asui talossa ja kohtasi 1900-luvun alun elämään liittyviä iloja, suruja, haasteita ja epävarmuuksia, kertoo keskusteluun osallistunut kulttuuri- ja museotoimenjohtaja **Ulla Kinnunen**.

Taiteilija **Pekka Halosen** puolison **Maija Halosen** syntymästä tuli kuluneeksi 150 vuotta tämän vuoden alussa. Halosenniemen museossa esillä oleva näyttely *Myllykylän sinisilmäinen ja valkotukkainen – Maija Halonen 150 vuotta* tuo esille pariskunnan yhteistä elämää sekä Maija Halosen arkea kahdeksanlapsen perheen äitinä, pianistina, kielenkääntäjänä, tekstiilisuunnittelijana ja innokkaana puutarhurina.

Tuusulanjärven kaunis luonto ja puolison kyky kuvata sitä toivat elämään merkityksen, jota Maija Halonen muisteli sanoen *...mieheni elämäntyö on antanut minulle käsityksen siitä hiljaisesta kauneudesta, joka kätkeytyy luontoon. Kauneuden tajua-miskyky on mielestäni kallisarvoinen omaisuus, sen rinnalla talot ja tavarat eivät ole mitään.*

Keskustelua huolista ja toivosta epävarmuuden keskellä

Halosenniemessä järjestettyyn keskusteluun oli kutsuttu toimijoita elämän ja yhteiskunnan eri laidoilta. Moni heistä osallistui dialogiin ensimmäistä

Dialogikoulutusta tuusulalaisille

Tuusulan kunta järjestää asukkaille ja yhteisöille tarkoitettua dialogikoulutuksen tiistaina 4.4. kello 17.30–20.00 Teams-yhteyden välityksellä. Lisätiedot ja ilmoittautuminen mukaan 2.4. mennessä osoitteessa osallisuus@tuusula.fi.

Dialogissa sanottua:

"Digitaalisuus on joillekin hyvä, kun on edes joku kontakti muuhun maailmaan. Mitä vaikutuksia sillä on, kun kaikki kontaktit on luurin päässä. Me emme tiedä, mitä seuraava sukupolvi kokee."

"Vaikka korona-aikana harmitti, niin se oli myös positiivinen pakko poistua samasta urasta, jossa painettiin ennen. Olen paremmassa ammatillisessa valmiudessa kuin olisin ollut ilman koronataukoa."

"Nuoruudessani hörhöilin. Onneksi ei jäänyt jälkeä someen tai minnekään. Nyt virheet seuraavat ja sulkevat ovia."

kertaa. Keskustelussa pohdittiin, mitkä asiat tuottavat epävarmuutta elämään, mikä huolestuttaa, mikä auttaa jaksamaan arjessa epävarmuuden keskellä ja mikä antaa toivoa.

Epävarmuudessa eläminen kirvoitti monenlaisia ajatuksia.

Keskustelussa nostettiin esiin huoli lapsista, nuorista ja horjuvasta tulevaisuususkosta. Maailma, johon lapset ja nuoret ovat kasvamassa, on eri kuin se, jossa heidän vanhempansa ovat eläneet. Keskustelun aikana syntyi myös vahva luottamus siihen, että nuoret kyllä osaavat ja löytävät keinot muovata tulevaisuutta. Epävarmuuden keskellä on toivoa.

Elinikäisen oppimisen ja laaja-alaisen osaamisen kasvattamisen merkitys nähtiin suurena. Oppimisen ihanuus pitäisi pystyä säilyttämään, ja olisi hyvä myös nähdä, mitä tapahtuu matkalla oppimiseen.

Huoli ikäihmisten hyvinvoinnista ja sosiaali- ja terveyspalveluiden tilasta nousi vahvasti esiin. Luottamus yhteiskuntaa kohtaan horjuu, kun pääsy sote-palveluihin takkuu. Huolta kannettiin myös toimeentulosta hintojen noustessa.

Keskustelussa korostui myös tarve olla armelias itselle. Kuinka paljon voimavaroja kannattaa käyttää asian murehtimiseen, johon ei itse voi vaikuttaa? Myötäelämisen merkitys ja toisen asemaan asettuminen nähtiin tärkeinä asioina. Turvaa tuovia arjen rutiineja kiiteltiin.

– Rauhoitu, ajattele, älä pelkää, varaudu, toimi ja luo toivoa, kiteyttää keskustelun antia Lotta Svärd -säätiön viestintä- ja yhdyskuntasuhteiden päällikkö **Susan Mykrä**.

Saman suuntaisia ajatuksia oli myös muilla keskusteluun osallistuneilla.

– Omana oivalluksena päivän keskustelusta otan mukaan ajatuksen läsnäolosta: rauhoitu, älä vain reagoi. Anna aikaa ajattelulle – epävarmat ajat voivat olla myös alku uudelle ja siemen luovuudelle, kertoo Katja Elo.

Seuraavat keskustelut toukokuussa

Kevään seuraava keskustelupäivä järjestetään 9.5., jolloin organisaatiot alasta, sektorista tai paikkakunnasta riippumatta voivat ilmoittautua mukaan järjestämään keskusteluja epävarmuudessa elämisestä. Myös yksityishenkilöt voivat ilmoittautua mukaan ja kutsua ystäviä tai naapureita keskustelemaan. Keskustelut jatkuvat syksyllä 2023.

– Dialogeista tehdään julkinen yhteenvedo, ja se on kaikkien luettavissa Kansallisten dialogien verkkosivuilla. Valtiovarainministeriö toimittaa dialogien yhteenvedon myös kuntien ja valtion hallinnolle, kertoo Katja Elo.

Kansallisten dialogien mallin ovat kehittäneet DialogiAkademian, Erätauko-säätiö, Lastensuojelun keskusliitto, Rovaniemen kaupunki, Sitra, Tuusulan kunta, valtioneuvoston kanslia ja valtionvarainministeriö. ●

Vuoden hyvinvoinnin edistäjät 2022 on palkittu

Tuusulan vuoden 2022 hyvinvoinnin edistäjinä on palkittu Ukrainan pakolaisten vapaaehtoistoimijat, Tuusulanjärven jään kunnossapidosta vastaavat Jäähavaintomiehet ja kuntosali Takomo, jolla on toimipisteet Kellokoskella ja Jokelassa.

Ehdotuksia tunnustuksen saajasta oli mahdollista tehdä 6.12.2022 saakka kunnan verkkosivuilla, kirjastoissa ja asiakaspalvelu TuusInfossa. Määräaikaan mennessä saapuneita ehdotuksia oli yhteensä 83, joista 36 kohdistui eri toimijoihin.

– Haluamme lämpimästi onnitella vuoden hyvinvoinnin edistäjiä sekä kaikkia ehdotettuja tahoja heidän tekemästään työstään tuusulalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi, sanoo hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan puheenjohtaja **Ulla Palomäki**.

– Iloitsemme myös siitä, että saimme näin paljon hyviä ehdotuksia, ja haluammekin kiittää kaikkia ehdotuksen tekijöitä, jatkaa kehittämispäällikkö **Heidi Hagman**.

Tuusulan kunta valitsee vuoden hyvinvoinnin edistäjän vuosittain

Valittavan hyvinvoinnin edistäjän tulee olla tuusulalainen tai Tuusulassa vaikuttava toimija, yksityishenkilö, yhdistys, yhteisö, ryhmä tai yritys, joka on pyyteettömällä toiminnalla tai teolla edistänyt tuusulalaisten, pienemmän tai suuremman joukon, hyvinvointia. Kyseessä voi olla kertaluonteinen teko tai jatkuva toiminta.

– Tällä kertaa ehdotuksista näkyivät hyvin sekä koronapandemian että Ukrainan sodan vaikutukset. Ehdotusten joukossa oli monia toimijoita, jotka ovat poikkeuksellisia aikoina auttaneet ja turvanneet muiden hyvinvointia. Etenkin ukrainalaisten auttamisen muodot ovat moninaisia aina ruoka- ja vaatejaosta asumisen järjestämiseen ja kunnan tarjoamiin palveluihin saakka, pohtii Palomäki.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta valitsi vuoden hyvinvoinnin edistäjät nyt jo neljättä kertaa.

– Asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen on yksi kunnan päätehtävistä, mutta kunta ei ole tehtävässä yksin. Vuoden hyvinvoinnin edistäjä-tunnustuksella haluamme korostaa hyvinvoinnin edistämistyön moninaisuutta ja jokaisen mahdollisuutta toimia hyvinvointia edistävästi omassa vaikutuspiirissään. Tuusulalaisten hyvinvointi syntyy yksilön, yhteisöjen ja yhteiskunnan yhteispelinä, korostaa Hagman.

Vuoden hyvinvoinnin edistäjät 2022

Ukrainan pakolaisten vapaaehtoistoimijat

Ukrainassa helmikuussa syttynyt sota herätti monen tuusulalaisen auttamisen halun. Yksityiset ihmiset tarttuivat toimeen ja ryhtyivät järjestämään muun muassa ruoka-apua, vaatteita, majoitusta ja

Jäähavaintomiehet.

kalusteita ukrainalaisille, jotka joutuivat jättämään kotinsa, koulunsa, työnsä ja toimentulonsa sodan takia ja tulivat vieraaseen maahan rakentamaan elämänsä uudestaan. Toimijoiden joukko on laaja, ja yksittäisistä toimijoista syntyi myös vapaaehtoistoimijoiden ryhmiä ja verkostoja, jotka järjestivät apua Tuusulan alueella asuville pakolaisille. Kunnan maahanmuuttopalvelut ovat olleet tärkeä yhteistyökumppani pakolaisia auttaneille toimijoille.

Haluamme erityisesti kiittää suunnitelmallisesti, laajemmin ja jatkuvaa apua tarjonneita henkilöitä ja tahoja. Kiitämme myös kaikkia tuusulalaisia, joilla on ollut halu auttaa haavoittuvimmassa asemassa olevia pakolaisia. Kiitämme kaikesta ukrainalaisten eteen tehdystä, esimerkiksi ruoan, vaatteiden, majoituksen ja kalusteiden järjestämisestä.

Tuusulanjärven jään kunnossapidosta vastaavat Jäähavaintomiehet

Tuusulanjärven jään kunnossapidosta vastaa monitoimijainen yhteistyöverkosto, Jäähavaintomiehet, joka on muodostunut vapaaehtoistoimijoiden, paikallisen yrityksen (Sportuna) ja Tuusulan kunnan välille. Yhteistyötä tehdään yli kuntarajojen Järvenpään kaupungin kanssa. Palkitut tahot täydentävät toinen toisiaan toiminnallisesti ja viestinnällisesti. Yhteistyöverkoston järven jäälle tekemät ja ylläpitämät ladut, kävely- ja luistelureitit täyttivät sankoin joukoin talvella 2021–2022. Verkosto teki mahdolliseksi upean monipuolisen ulkoilun jäällä usean viikon ajan. Työtä tehtiin tunteja laskematta arkisin ja viikonloppuisin. Hienot olosuhteet ja onnistunut viestintä houkuttelivat jäälle väkeä ympäri Suomen. Tuusulanjärven jään ulkoilumahdollisuuksista uutisoitiin muun muassa Helsingin

Ulla Palomäen puhe.

**Ehdota vuoden 2023
hyvinvoinnin edistäjää
30.11. mennessä:
tuusula.fi/
hyvinvoinninedistaja**

Palkituille ja ehdotetuille toimijoille järjestettiin yhteinen palkitsemistilaisuus ystäväpäivänä 14.2.

Sanomissa ja paikallisessa mediassa. Paikalliset yrittäjät, yhdistykset ja asukkaat toivat jälle ja sen tuntumaan kahvilatoimintaa.

Haluamme erityisesti kiittää monipuolisesti kuntalaisten hyvinvointia edistävästä toiminnasta, monitoimijaisesta yhteistyöstä sekä Tuusulan brändiä vahvistavasta, saavutettavasta ja turvallisuutta lisäävästä monikanavaisesta viestinnästä.

Kuntosali Takomo (Kellokoski ja Jokela)

Kuntosali Takomo toimii Kellokoskella ja Jokelassa. Se tarjoaa eri-ikäisille laadukkaita olosuhteet hyvinvoinnin lisäämiseksi liikunnan avulla. Takomo tarjoaa ryhmäliikuntaa yläkouluikäisille ja vanhemmille ihmisille, mikä on tärkeää sekä nuorten että vanhusten hyvinvoinnin edistämiseksi. Takomon käyttäjät keuhuvat salia siistiksi ja hienoksi, mieltä kohottavaksi ja kaiken ikäisille ja kuntoisille sopivaksi. Käyttäjät kokevat, että kannustavan ja hyvän ilmapiirin vuoksi on ollut helppo mennä porukkaan mukaan myös uutena. Haluamme erityisesti kiittää kellokoskelaisten ja jokelalaisten nuorten sekä vanhempien ihmisten liikkumista ja hyvinvointia edistävästä toiminnasta.

Valokuvaaja Sami Laitinen

Lisäksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lauantuna on huomionnut vuoden aikana valokuvaaja Sami Laitisen, jonka kirja ”Jokela kuvina. Kuvia ja tarinoita Jokelasta” ja valokuvanäyttely keväällä 2022 nähtiin hienona hyvinvointitekona.

Sami Laitinen tuo kirjassaan esille Jokelan historian ja nykyajan sekä siellä asuvat ihmiset arvostaen ja avoimesti, antaen ihmisten tarinan elää. Teos taltioi historiaa ja nykyaikaa merkittävällä

tavalla ja on hyvä esimerkki siitä, että jokainen voi halutessaan tehdä jotain hyvää kasvuympäristönsä hyväksi. ●

Tunnelmallinen Krapin Paja ja yleisöä.

Vuoden hyvinvoinnin edistäjät 2019–2021

Vuoden 2021 hyvinvoinnin edistäjät: Jekku ry, Mutterimaja, Myllykylän Mylly ry ja Tuusulan kunnan latujen kunnossapito

Vuoden 2020 hyvinvoinnin edistäjät: Jokelan liikuntapaikkojen hoitaja Jari Kuusrainen ja ruoka-aputoimijat Hävikistä hyväkkiä, Eväskassi ry, Siskot ja Simot sekä Lyylin kahvila

Vuoden 2019 hyvinvoinnin edistäjät: Arto Hanelius, Rusutjärvi-seura ry ja Liikuntaseura Syke

Food brought young people and families together

The smell of spices greeted guests arriving at restaurant SaPlato. Pop-up restaurant SaPlato was open for just one day.

The restaurant was created by 12 eager lower secondary school pupils. Last November, they prepared all of the food and furnished the restaurant in the empty space on Hyrylä marketplace.

Guests included the young pupils' families, relatives and friends. The pupils are studying at Jokela lower secondary school's preparatory class where the pupils speak a variety of languages. In addition to Finnish, English, Russian and smartphone translators were used during the restaurant day and in the kitchen.

The empty space was furnished with long tables and decorated with balloons and posters. The pupils chose black and orange as the restaurant's colours. They cooked their favourite dishes from their home countries to serve to their loved ones. The menu was versatile: papaya salad and rolls as appetizers and borscht for soup. The main course consisted of chicken adobo and menemen eggs. Flan was served for dessert. The pupils also baked honeycomb bread.

– I immediately felt welcome as the pupils were greeting us with a smile on the door, says **Joyce Angeles**, who arrived to SaPlato with her entire family.

– This is our first time participating in an event like this with the entire family. I hope there will be many more events like this, says Joyce, who moved to Finland from the Philippines.

Joyce's son **Thomas** was responsible for preparing the chicken adobo and instructing his classmates who functioned as sous-chefs.

– I am used to cooking, but it was very different this time. Cooking with friends was new to me, and I was not familiar with the raw materials, Thomas explains.

– The food was not perfect, but I am happy with it.

Ukrainian **Uliana Dosiievych** arrived at the restaurant along with the first guests of honour.

– The food is really good, I especially enjoyed the flavours. I am happy that my brother took part in organising this and preparing the food. He and the other pupils cooked the chicken adobo, flan and papaya salad, Uliana says. She arrived with his brother from Ukraine a year ago and says that they like living in Hyrylä.

– We do not know Hyrylä and Tuusula that well yet but, at the moment, everything seems to be going well, Uliana says. She explains that her brother particularly enjoys the Finnish winter, skiing, ice-skating and the snow.

The SaPlato restaurant is a trial in the Open Agenda initiative, funded by the Ministry of Finance. The objective is to promote the inclusion of young adults and families with children in Tuusula. ●

Kokeilut lisäsivät ymmärrystä ja osallisuutta

Reilut kaksi vuotta kestäneen Open Agenda -hankkeen kokeiluissa saatiin parempaa ymmärrystä elämästä Tuusulassa, asukkaiden vaikuttamiskokemuksista ja arjesta.

Kolmiosaisen asukasbarometrin tulokset kertovat asukkaiden viihtyvän Tuusulassa hyvin. Vastaajat kokivat tärkeinä viihtyvyys- ja hyvinvointitekijöinä läheiset, ystävät, lähiympäristön sekä harrastus- ja kulttuurimahdollisuudet. Lähi- ja asuinalueeseen on vaikutettu muun muassa talkoilla, osallistuvalla budjetoinnilla, yhteisillä tapahtumilla sekä osallistumalla koulun ja päiväkotien toimintaan. Heikoimmat vaikuttamismahdollisuudet koettiin olevan kulkuyhteyksiin, joukkoliikenteeseen ja rakentamiseen.

Hankkeessa pureuduttiin syvemmälle 25–45-vuotiaiden tuusulalaisten arkeen haastatteleamalla kohderyhmää liikuntapaikoilla, perhekerhoissa ja leikkipaikoilla. Sujuvat ja saavutettavat neuvola- ja varhaiskasvatuspalvelut helpottavat ruuhkavuosia elävien arkea. Haasteeksi koetaan perheen yhteisen ajan vähyys ja vähäiset kaupalliset palvelut. Lähellä sijaitsevien päivittäiskauppojen lisäksi toivotaan erikoiskauppoja, muun muassa lastentarvikeliikkeitä. Asukkaat toivovat kaikille avoimia tapahtumia ja kohtaamisen paikkoja, joissa tutustuisi muihin samassa elämäntilanteessa oleviin perheisiin.

Kokeiluissa luotiin kohtaamisia

Haastattelujen perusteella toteutettiin useampia kokeiluja. Lapsen oikeuksien viikolla kokeiltiin karttasovelluksen hyödyntämistä Leikkitreffitin sopimiseen, ja viime vuoden lopulla vahvistettiin maahanmuuttajataustaisten yläkouluikäisten osallisuutta SaPlato-ravintolaprojektin avulla. Alakouluikäisten lasten ja perheiden kanssa valmistettiin yhteisöllinen piparkakkuteos Tehdään yhdessä -illassa, ja leikki-ikäisten perheille tarjottiin arki-illan hengähdystaukoa ja yhdessäoloa TheraPlay-leikki-illoissa.

Open Agenda 2021–2023 on valtionvarainministeriön tukema hanke, joka yhdistää kuntalaisia osallistavan strategisen päätöksenteon ja digitaalisten palvelujen kehittämisen yhdeksi kokonaisuudeksi. Hankkeen toteuttajana on Iin kunta, ja Tuusula on hankkeen osatoteuttaja Pietarsaaren, Inarin, ja Lapinjärven kanssa. ●

Eläimille lääkäriapua uudelta yhteisvastaanotolta

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen eläinlääkäripalvelut saivat uudet yhteiset tilat. Apua saavat niin lemmikit kuin tuotantoeläimetkin.

Ritu tassuttelee reippaasti pitkin lattiaa tyylikkääseen punaiseen talvitakkiin sonnustautuneena. Se on juuri saanut lääkettä kuumeen ja oksentelun taltuttamiseksi. Ritun tutkinut kunnaneläinlääkäri **Karita Bergholm** ryhtyy kirjoittamaan potilaalle reseptiä myöhemmin kotona annettavia lääkkeitä varten.

Basset artésien normand Ritu on Karitan työpäivän ensimmäisiä asiakkaita. Tutkimuspöydän desinfioinnin ja käsien pesemisen jälkeen Karita kiirehtiikin vastaanoton aulaan noutamaan seuraavaa potilasta, jonka hoitaja on jo ottanut vastaan. Aulassa odottaa pari muutakin asiakasta, jotka ovat tulleet asioimaan Karitan kollegoiden kanssa. Vastaanotolla työskentelee yhteensä neljä eläinlääkärää.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen eläinlääkäripalvelujen yhteisvastaanotto on toiminut marraskuusta 2022 lähtien uusissa tiloissa Majavantiellä Tuusulassa. Palvelupiste vastaa peruseläinlääkäripalveluista Tuusulan, Järvenpään, Keravan ja Nurmijärven koti- ja hyötyeläimille sekä tietyistä viranomais tehtävistä. Aiemmin useassa paikassa sijainneet vastaanotot on nyt siis koottu yhteen.

Karita Bergholm esittelee vastaanoton tiloja, joista löytyvät niin leikkaussali kuin heräämökkin.

– Tilaa on kaikkiaan enemmän kuin ennen. Pääsimme kertomaan toiveistamme ja tarpeistamme tilojen suhteen etukäteen. Jokaisella eläinlääkärillä on oma vastaanottohuone, tosin huoneet eivät ole ihan niin väljiä kuin ennakkoon luulimme. Laitteet ja välineet ovat pääosin samoja kuin aiemminkin; yksi huone on siltä varalta, että joskus saamme röntgenlaitteen. Tärkeimmät työkalut ovat kuitenkin omat silmät ja kädet sekä stetoskooppi, sanoo Karita.

– Kaikki potilaathan eivät tule vastaanotolle; isojen eläinten luokse menemme yleensä kotikäynneille. Hoidamme sekä kiireettömiä että akuutteja tapauksia.

Yhteisvastaanotolla on monia etuja. Eläinlääkäreiden keskinäinen työnjako on aiempaa helpompaa, ja kollegaa pääsee tarvittaessa auttamaan kätevästi. Lisäksi sijaisten saamisen toivotaan helpottuvan. Osaavan henkilökunnan riittävyys on oleellista, palvelehan vastaanotto akuuttitapauksia ympäri vuorokauden. Päivystyksiä varten uusissa tiloissa onkin yöpymishuone.

Vastaanoton aulaan saapuu uusia potilaita. Eläinlääkäreiden arkipäivää ovat esimerkiksi eläinten syömisongelmat, korva- ja ihotulehdukset, sterilisaatiot ja kastratiot. Työssä joutuu ja pääsee tekemään kaikkea poikimisesta auttamisesta eutanasiaan.

– Vaihtelevuus on tärkeää ja hieno piirre tässä työssä. On hienoa olla mukana esimerkiksi lehmän synnyttäessä. Olen tyytyväinen aina kun pystyn pelastamaan eläimen tai parantamaan sen. Joskus joutuu sanomaan, että ei pysty auttamaan;

onneksi yksityisillä vastaanotoilla on tarjolla vielä erikoistuneempia hoitopalveluita, pohtii Karita.

Perinteisten lemmikki- ja tuotantoeläinten lisäksi eläinlääkärit kohtaavat välillä eksoottisempia eläimiä, vaikka erikoisten eläinten hankkiminen lemmikiksi tuntuukin hieman rauhoittuneen suurimman suosion ajoista. Karita Bergholmin mukaan Keski-Uudellemaalle ominaista on kanojen ja lampaiden pitäminen lemmikkeinä, jotka tosin samalla tuovat omistajilleen vähän hyötyäkin vaikkapa munina ja villana. ●

Vastaanotto sijaitsee Tuusulassa Sulan alueella osoitteessa Majavantie 10 (kulku Korvenrannantien puolelta, sisäänkäynti rakennuksen sisäkulmauksesta).

Ajanvaraus arkisin kello 8.00–10.00 numeroista 040 314 3524 ja 040 314 4748.

Kiireellisissä tapauksissa arkisin kello 10.00–15.00 välisenä aikana eläinlääkärin tavoittaa jättämällä numeron 040 314 3524 puhelinvastaajaan viestin.

Päivystysaikana (arkisin kello 15.00–08.00, viikonloppuisin perjantai kello 15.00 – maanantai kello 8.00 ja pyhinä) eläinlääkärin tavoittaa numerosta 0600 14 241.

Soitathan päivystysnumeroon vain kiireellisissä tapauksissa.

Rottien torjuntaa yhteistyössä

Rotta on ihmisen "seuralainen", vaikka emme sitä yleensä haluakaan. Rotta elää lähellä ihmistä, koska ihminen usein tahtomattaan järjestää rotalle elinmahdollisuuksia. Ihmisen jäljiltä syntyy nykyäänkin ohjeistuksesta huolimatta ruokajätettä, joka kelpaa hyvin rotille. Lisäksi rakennukset ja rakenteet antavat rotille elintilaa ja suojaa.

Viime vuosina on uutisoitu rottien lisääntymisestä. Syiksi on mainittu esimerkiksi leuto talvi ja aikainen kevät koronaepidemian alussa vuonna 2020. Vähälumisen talven ja etätöyön yleistymisen takia rotille oli helpommin saatavilla ruokaa. Lisääntymisedellytykset saattoivat siis olla otollisemmat runsaan ravinnon ja muutenkin parempien elinolosuhteiden takia.

Viime vuosina etätöiden lisääntyessä ihmiset ovat olleet enemmän kotona ja siten havainnoineet paremmin omaa elinympäristöään. Havaintoja rottista onkin tehty runsaasti. Helsingin kaupunki järjesti keväällä 2020 rottaprojektin, jonka yhteydessä tehtiin kysely kuntiin. Vastausten perusteella monissa kunnissa havaittiin samaa: rottahavainnot ovat lisääntyneet, ja myös rottien määrän epäillään lisääntyneen.

Myös Keski-Uudenmaan ympäristökeskukseen tehtyjen ilmoitusten perusteella rottahavainnot ovat lisääntyneet viime vuosina.

Monenlaisia syitä

Usein rakentaminen ajaa rottia liikkeelle alueilta, joilla ne ovat saaneet olla rauhassa. Lähistön asutusalueilla saatetaan tällöin tehdä epätavallisen runsaasti rottahavaintoja. Iso rottapopulaatio, joka on saanut elää ja lisääntyä rauhassa, joutuu etsimään uuden elinalueen.

Usein puhutaan, että puutteet jätehuollossa, kompostorit ja lintujen ruokinta aiheuttavat rot-

taongelmaa. Myös runsas omenasato ja maahan pudonneet omenat voivat tarjota ravintoa rotille. Kaikista näistä selvittää huolellisuudella ja ennakkoivilla toimilla.

Myös viemärit ovat rotille hyvä elinympäristö. Viemäreissä on syötäväksi kelpavaa jätettä, vaikka esimerkiksi ruokajätteen huuhtominen viemäriin on vähentynyt viime vuosikymmeninä.

Kuntien rooli

Kunnan tehtävinä rotta-asioissa on huolehtia erityisesti omien kiinteistöjen rottientorjunnasta.

Monissa kunnissa rotat ovat olleet viime vuosina huolena, ja ongelmien hallitsemiseksi on ryhdytty toimiin. On rottaprojekteja, ja joissakin kunnissa on kehitetty uusia innovaatioita rottien

torjunnassa yhdessä tuholaiistorjuntayritysten kanssa. Tällainen on mm. viemäreihin asennettu ansa, jonka ansiosta rottia on hävitetty mm. Varkauden kaupungissa tehokkaasti.

Kaupungeilla ja kunnilla onkin haaste ja mahdollisuus kehittää omia toimintatapojaan yhdessä alan yritysten, muiden yhteistyötahojen ja esimerkiksi vesilaitosten kanssa rottatilanteen hallitsemiseksi.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksessa rottahavaintoja otetaan vastaan terveysvalvonnassa, ja niihin vastaavat pääosin asumisterveysasioita hoitavat terveystarkastajat. Terveystarkastajan tehtävä on antaa ohjeita rottien torjuntaan, muihin toimiin ei ole juuri mahdollisuutta.

Jos tiedossa on kiinteistöjä, joissa on esimerkiksi ongelmia jätehuollossa, viranomainen voi tehdä niihin tarkastuksia ja antaa tarkempia ohjeita, kehotuksen tai määräyksen asian korjaamiseksi. Tuhoeläinten torjunta on ensisijaisesti kiinteistön omistajan vastuulla. Rotanmyrkyt käyttö on nykyisin sallittu vain ammattimaisille tuholaiistorjujille, ei kotitalouksille. ●

**Rottahavainnot voi ilmoittaa osoitteeseen
yaktoimisto@tuusula.fi**

**Uusia tapoja
kehitetään jatkuvasti
yhdessä muiden
kaupunkien kanssa,
jotta torjunta
paranisi koko
Suomen alueella.**

Tuusulassa kulttuuri kuuluu kaikille

Tuusula lähtee yhdessä naapurikuntien Nurmijärven ja Järvenpään sekä Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa edistämään kulttuurin saavutettavuutta Kaikukortti-toiminnan avulla.

– Taide ja kulttuuri vaikuttavat tutkitusti monin tavoin ihmisten hyvinvointiin, ja kaikilla on oikeus käydä konserteissa, museoissa ja teattereissa, vaikka oma taloudellinen tilanne olisikin tiukka, kertoo kehittämispäällikkö **Heidi Hagman**.

– Olemme löytäneet yhteisen tahtotilan edistää heikommassa taloudellisessa tilanteessa olevien asukkaiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia kulttuurin kuluttamiseen, hän kertoo.

Kaikukortilla tarjotaan taloudellisesti haastavassa tilanteessa oleville tuusulalaisille mahdollisuus kokea ja harrastaa kulttuuria maksutta. Tuusulassa Kaikukortti-kulttuurikohteina on monipuolisesti kaikkea konserteista museoihin ja taiteen harrastamiseen. Kortteja jakavat Tuusulassa ennalta sovitut sosiaali- ja terveystalouden sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimijat. Näiden toimijoiden yli 16-vuotiailla asiakkaila on mah-

Lue lisää
Kaikukortista ja
kulttuurikohteista:
[tuusula.fi/
kaikukortti](https://tuusula.fi/kaikukortti)

Kaikukortteja Tuusulassa jakavat:

- Ohjaamo Tuusula (sis. nuorten starttipaja ja etsivä nuorisotyö)
- Tuusulan kunnan maahanmuuttajapalvelut
- Tuusulan kunnan työllisyyspalvelut
- asiakasohjaus, ikäihmiset
- asiakasohjaus, lapsiperheet
- aikuissosiaalityö
- geriatrinen keskus.

dollisuus saada Kaikukortti ja käyttää sitä kulttuurikohteissa. Kaikukortti-toimintaa ylläpitää valtakunnallinen Kulttuuri kaikille -palvelu.

– Olen iloinen, että Tuusula liittyy Kaikukorttia tarjoavien kuntien joukkoon, kulttuuri- ja museotoimenjohtaja **Ulla Kinnunen** iloitsee. ●

Teksti: Jaana Hopeakoski
Kuva: Antti Kallio

Tuusulan kulttuurikasvatussuunnitelmat laajenevat Lottamuseoon

Lottamuseosta tulee vakituinen vierailukohde Tuusulassa varhaiskasvatuksessa ja peruskoulussa oleville lapsille, kun Lottamuseo liittyy Tuusulan kulttuurikasvatussuunnitelmien eli varhaiskasvatuksen Taika Kultsun ja perusopetuksen Kultsun sisällöntuottajaksi.

Tuusulan kunta ja Lottamuseo ovat solmineet sopimuksen tuusulalaislasten toiminnallisista vierailuista Lottamuseoon. Yhteistyötä suunnitellaan myös työn alla olevan toisen asteen kulttuurikasvatussuunnitelman tiimoilta.

– Olemme iloisia, että Lottamuseo alkaa tuottaa sisältöjä kulttuurikasvatussuunnitelmiin. Se laajentaa näkemystä Tuusulan historiasta ja siihen osallistuneista tahoista, Tuusulan kulttuuri- ja museotoimenjohtaja **Ulla Kinnunen** sanoo.

Tuusulassa varhaiskasvatuksessa oleville 5–6-vuotiaille Lottamuseo tarjoaa hauskan, pedagogisen museokäynnin. Lottamuseon iltamatyöpajassa askarrellaan tuotteita, valmistetaan lahja tuntemattomalle ystävälle ja harjoitellaan esityksiä. Työpajan aikana pohditaan talkootyön, yhdessä tekemisen, hyväntekeväisyyden ja välittämisen teemoja.

Perusopetuksessa Lottamuseo-vierailu on 8.-luokkalaisten Kultsu-ohjelmassa alkuvuodesta 2024 lähtien. Työpajan aikana oppilaat tutustu-

vat Lotta Svärd -järjestön ja suomalaisten naisen historiaan. Työpajassa käsitellään vaikuttamisen keinoja. Sisältö soveltuu osaksi historian, yhteiskuntaopin ja äidinkielen opintoja. Tavoitteena on nuorten lähdekirittisyyden sekä digitaalisen ja visuaalisen lukutaidon kehittäminen.

– Yhteistyö kunnan kulttuuripalvelujen kanssa on aina ollut molempien toimintaa eteenpäin

vievää. Lotta Svärd Säätiö ja Lottamuseo ovat uudistaneet strategiaa, jonka yhtenä painopistealueena ovat lapset ja nuoret. Tässä mukana oleminen palvelee erinomaisesti meidän tavoitteitamme, museonjohtaja **Saija Ylitalo** kertoo.

Lotta Svärd Säätiö tarjoaa ryhmille lounaan Lottakanttiinissa ja tukee Kultsua kuljetuskustannuksissa. ●

Lisätietoa:
[tuusulankulttuuri-
kasvatus.fi](https://tuusulankulttuuri-kasvatus.fi)

Mari Tuukkanen huolehtii Tuusulan kauniista viheralueista

Mari Tuukkanen on työskennellyt Tuusulan kunnan viherpalveluissa jo lähes 17 vuotta. Mari opiskeli puutarhataloutta Hämeen ammatti-instituutissa ja valmistui sieltä puutarhuriksi. Tuusulan kunnalla Mari aloitti ensin työharjoittelussa ja sai myöhemmin vakituisen paikan viheraluehoitajana.

– Työpäivät alkavat kello 7.30, jolloin viherpalveluiden työntekijät kokoontuvat kunnan varikolla. Työnjaossa käydään läpi päivän työtehtävät. Tehtävistä riippuen pakataan tarvittavat välineet autoon ja siirrytään kohteeseen, kertoo **Mari Tuukkanen**.

Eteläisessä Tuusulassa puistojen ja muiden viheralueiden hoidosta vastaa pääosin kunnan viherpalvelut. Pohjois-Tuusulassa, Jokelan ja Kellokosken alueilla, vastaavat palvelut hoidetaan ostopalveluina urakoitsijoilta.

Työ on pääsääntöisesti puisto- ja viheralueiden kunnossapitoa. Työkohteita ovat esimerkiksi leikki-puistot ja katuviheralueet.

– Leikkipuistoissa esimerkiksi keräämme irtoroskia ja kitkemme rikkakasveja.

Vuodenaikojen vaihtuminen tuo vaihtelua myös työhön. Talvikaudella kunnostetaan työvälineitä, tehdään lumitöitä ja raivataan risukkoa, kertoo Mari.

Keväällä viherpalvelut hoitaa puiden kevätleikkauksia, kalkitusta ja lannoitusta sekä tarvittaessa levittää varjostuskankaita vastaistutetuille kasveille.

Kiireisintä aikaa on kesä, jolloin töihin kuuluvat istutus, kastelu ja vieraslajien poisto.

Marin lempivuodenajan, syksyn, töitä ovat harvointi, kukkasipulien istutus ja puistoalueiden valmistelu talveen. Tärkeänä asiana Mari nostaa esille kesä- ja kausityöntekijöiden perehdyttämisen.

Viherpalveluiden ammattitaito näkyy muun muassa kauniina istutuksina. Niitä suunniteltaessa täytyy olla paljon tietoa ja taitoa.

– On tärkeää, että esimerkiksi istutusalueella on koko kasvukauden ajan kukkaloistoa ja että kasvit sijoitetaan niille sopivaan ympäristöön ja kasvualustaan. Hoidettu ympäristö on eduksi myös kunnan imagolle.

Parasta työssä on monipuolisuus, ulkoilmassa työskentely ja kuntalaisilta saatu palaute, summaa Mari. ●

Keski-Uudenmaan Teatteri KUT valloittaa tulevana kesänä Krapin Kesäteatterin romanttisella farssilla Täydelliset häät

31.5.–26.8.2023, Krapin kesäteatteri, Rantatie 2, Tuusula
Ensi-ilta 1.6.

Näytelmä vie katsojan väärinkäsitysten ja kammellusten maailmaan, kun sulhanen Mika herää hääamunaan hotellin hääsviitissä jomottavaan päänsärkyyn. Muistikuivat edelliseltä illalta ovat yhtä hatarat kuin sulhasen olotila ja vieressä nukkuu tuntematon nainen. Ai kamala!

Miehellä ei ole aikaa jäädä muistelemaan eilisiltää, sillä morsian on pian tulossa pukeutumaan häitä varten topakka anoppi vanavedessään! Jos avioliitto aiotaan vielä pelastaa, tarvitaan nopeita toimenpiteitä. Sulhanen värvää bestmanin apuun, mutta katuu sitä pian, kun selviää, kuka tuntematon nainen on. Ja onko siivojasta enemmän haittaa kuin hyötyä?

Näyttämölle on tänä kesänä saatu huikean upea näyttelijäjoukko: **Seppo Halttunen, Marika Huomolin, Emilia Sinisalo, Anna-Leena Sipilä, Kalle Tahkolahti, Jari Vainionkukka** ja **Eija Vilpas!** näytelmän ohjaa **Anna-Maria Klint-rup** ja käsikirjoitus on **Robin Hawdon**.

Täydelliset häät on parhaiden perinteiden mukainen farssi yllätyksineen ja vauhdikkaine käänteineen, mutta samalla myös romanttinen komedia kesäiseen makuun, jossa tunteet leiskuvat ja ihmiset joutuvat miettimään ketä he todella rakastavat.

Katso tarkemmat tiedot esityksestä: kut.fi
Esityksen kesto on noin kaksi tuntia (yksi väliaika).

Liput:
Lippupiste lippu.fi
Lippujen hinnat: 40/38/36/29/27 €

Lipunmyynti ja ryhmävaraukset:
Keski-Uudenmaan Teatterin toimisto, Kultasepänkatu 4. Kerava
ti klo 10–14, ke klo 14–18 ja to klo 10–14, Puh. 050 466 6455
ja info@kut.fi
Krapin kesäteatteritarjoilut:
puh 09 2748 4290 tai myynti@krapifi

Rikasta ja ihanaa elämää taiteen maailmassa

Maija Halosen syntymästä 150 vuotta

Usein näyttelyt kertovat suurmiehistä, vähemmälle jäävät heidän taustavoimansa. Halosenniemen kevään näyttelyssä "Myllykylän sinisilmäinen ja valkotukkainen" on nostettu valokeilaan taiteilija Pekka Halosen puoliso **Maija Halonen**, joka oli monella alalla itsekin lahjakas. Hänen syntymästään tuli alkuvuodesta kuluneeksi 150 vuotta.

Pekka Halonen, Maija, öljy 1896, yksityiskokoelma. Kuva Toimituskuva

Näyttelyssä olevat **Pekka Halosen** maalaukset kuvaavat pariskunnan yhteistä elämäntaipaletta. Mukana on maisemia heidän asuinpaikoiltaan; Maijan kotiseuduilta Karjalasta sekä Tuusulasta, Kuhmoisilta ja Lapinlahdelta. Lisäksi esitellään Maijan elämää kahdeksanlapsisen perheen äitinä, puutarhuriina, pianistina, kielenkääntäjänä ja tekstiilisuunnittelijana.

Maija oli monitaitoinen nainen, joka nautti haasteellisesta elämästään taiteilijan puolisona: *mieheni elämäntyö on antanut minulle mahdollisuuden elää yhdessä hänen kanssaan rikasta ja ihanaa elämää taiteen maailmassa.*

Maija Halonen auttoi ja tuki miestään kaikin mahdollisin tavoin. Hänen mietteitään haastattelussa vuodelta 1937: *Kun mieheni ei osannut vieraita kieliä, käännsin hänelle kaiken vapaa-aikani saksalaista ja ranskalaista taidekirjallisuutta.* Pekka Halonen inspiroitui musiikista maalatessaan, jolloin Maija soitti pianoa: *... soitin hänelle väsymättä usein tuntikausia myöhään yöhön suurten säveltäjien luomuksia.*

Maija osallistui perheen talouteen paitsi puutarhanhoidolla ja sadon säilönnällä, myös ompelemalla sekä kääntämällä kirjallisuutta useasta kielestä: *Kielitaidostani minulle oli käytännöllistäkin hyötyä. Sen avulla sain käännöstyötä, niin että saatoin sillä tavoin avittaa toimeentuloamme, joka monilapsisessa taiteilijaperheessä ei ollut suinkaan alkuajoina keuhuttavaa.*

Halosenniemen näyttelyssä on lukuisia Pekka Halosen maalauksia yksityiskokoelmista, joita on harvoin esillä julkisesti. Museon arkistokokoelmiin viitisen vuotta sitten saatua uutta materiaalia on käytetty näyttelyn lähdeaineistona, muun muassa Maijan ja hänen lähipiirinsä kirjeitä. Esillä on myös Maija Halosen omia töitä; hänen luonnostensa mukaan kirjailtuja tekstiilejä sekä hänen kääntämäänsä kirjallisuutta. Kirjosta on esillä selailukappaleita.

Näyttelyn nimi tulee Pekka Halosen kirjeestä kihlatulleen 30.9.1893: *Voit hyvin sinä Myllykylän sinisilmäinen ja valkotukkainen. ... Sua ikävöivä oma Pekkasi.* ●

**MYLLYKYLÄN SINISILMÄINEN
JA VALKOTUKKAINEN
– MAIJA HALONEN 150 VUOTTA
25.1.–23.4.2023**

Halosenniemi

Halosenniementie 4–6, Tuusula
p. 040 314 3466
halosenniemi.fi

Avoinna
ti–su klo 12–17

Pääsymaksut
10/8/4 €.
Museokortti
Kaikukortti

Martta Wendelinin taidetta juhluvuonna Uudessa Valamossa

Tänä vuonna kuvittaja ja taidemaalari Martta Wendelinin (1893–1986) syntymästä tulee kuluneeksi 130 vuotta. Valamon luostarissa Heinävedellä avautui maaliskuussa *Martta Wendelin – Kultahiekkaa ihmisten poluille* -näyttely. Näyttely esittelee myös taiteilijan yhteyksiä Vanhaan Valamoon Laatokalla.

Martta Wendelin oli tunnetuimpia suomalaisia kuvittajia 1900-luvun alkupuoliskolla. Hänen kuvitustensa idyllinen tunnelma, kodin ja perheen elämää kuvaavat aiheet välittyivät etenkin Kotilieden kansissa.

Valamon luostarin vaihtuvien näyttelyiden tila luo vaikuttavan tausta Martta Wendelinin taiteelle. Wendelinin laaja tuotanto taidemaalarina esitetyty näyttelytilassa. Seinät ovat Valamon siniset ja tummansinisen spiraalin ulkoseinää koristaa yli sata kehystettyä Kotiliesi-painokuvaa ja sisäseiniä koristaa postikorttien kavalkadi.

Näyttely jakaantuu useisiin teemoihin; esille tulevat puutarha-aiheet, Valamon ja Karjalan maisemat kuin muotokuvat ja kuvituksetkin. Keskeisen paikan on saanut Italian matkalla 1927 valmistunut helene schjerfbeckmäinen öljymaalauk *Vedenkantajatyttö*. Rakkaus kukkiin välittyi Wendelinin kukkamaalauksista. Taiteilija sai myös kukat hehkumaan eri väreissä liki impressionistisesti pastelliitua käyttäen. Hienoimpia pastellimaalauksia on

taiteilijan oman taiteilijakodin puutarhassa Anni-vaarassa maalattu *Lapset puutarhassa* (1959).

Martta Wendelin matkusti Valamon luostarisareille Laatokan Karjalaan kolmena kesänä 1934–36. Hän maalasi aiheita luostarin maisemista ja ihmisistä sekä Suistamon pitäjän karjalaisista runonlaulajista. Valamo-postikortit hän viimeisteli vuonna 1938, ja niiden tuotolla oli tarkoitus tukea luostarin kesäsiirtolaa ja koulukotitoimintaa. Lähes koko painos tuhoutui talvisodan alussa 1939. Kor-teista otettiin vuonna 1974 uusintapainos, ja koko tuotto meni Uuden Valamon luostarin rakentamiseen. Tänä kesänä Martta Wendelin tukee luostaria kolmannen kerran taidenäyttelynsä kautta.

Martta Wendelin Seuran, Valamon luostarin sekä Tuusulan Museon yhteistuotantona toteutetun näyttelyn kuraattoreina ovat olleet näyttelymanuensis **Päivi Ahdeoja-Määttä** ja kulttuurintuottaja **Liisa Heikkilä-Palo**. Suomen Kulttuurirahasto on tukenut näyttelyn järjestämistä. ●

**MARTTA WENDELIN
– KULTAHIEKKAA IHMISTEN
POLUILLE
5.3.2023–14.1.2024**

Valamon luostari
Valamontie 42
79850 Uusi-Valamo
valamo.fi

*Martta Wendelin, Lapset puutarhassa, pastelli
1959, kuva Museokuva/ Tuusulan museo*

Lisää
kevään ajan
tapahtumia
Tuusulan
tapahtuma-
kalenterissa

TAPAHTUMIA

Ikäihmisten olohuonetoiminta

Torstaisin 8.6. asti klo 13–15

Kalliopohjantie 5, Tuusula

Tuusulan kunta järjestää Kalliopohjan kerhohuoneella ikäihmisten olohuonetoimintaa torstaisin klo 13–15. Ohjelmassa on kahvittelevia, rupattelua, tuolijumppaa sekä vaihtuvia vierailijoita. Lisätietoja olohuonetoiminnasta ja ohjelmasta: Projektityöntekijä Tiia Sunila, tiia.sunila@tuusula.fi, p. 040 314 2962

Halleluja-kuoro – kuoro kaikille

Eri ajankohtia

Tuusulan seurakuntakeskus, Rykmentintie 34, Tuusula

Voit tulla mukaan Tuusulan seurakunnan kuoroon, olitpa sitten kokenut kuorolaulaja tai vähemmän lauluharrastuksen parissa viihtynyt. Harjoitukset ovat alkaneet, mutta mukaan voi hypätä vauhdissa. Kysele lisää, pyydä nuotit sähköpostiin, anna yhteystietosi lisäinformaatiota varten: Tuula Saarensola, p. 040 179 8877, tuula.saarensola@evl.fi

Kuntalaisten Olohuone, Jokela

Keskiviikkoisin 26.4. asti klo 16–18

Ester Matilda-koti, Konduktöörinkuja 2, Jokela
Kuntalaisten Olohuone on kohtaamispaikka jokelalaisille lapsille ja ikäihmisille. Kuntalaisten Olohuoneella askartelua, käsitöitä ja lautapelejä. Toimintaa ohjaa Pertun koulun vanhempainyhdistyksen ry:n sihteeri Katja Nurmi. Jokaiselle kokoontumiskerralle mahtuu mukaan 20 ensimmäistä osallistujaa tulojärjestyksessä. Kuntalaisten Olohuone toiminta on saanut Tuusulan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnalta tukirahaa toiminnan järjestämiseen.

Osallistuva budjetointi:

Jatkojalostamisen pajat 2023

Pe 31.3. klo 9–11 ja to 13.4. klo 18–20

Useita paikkoja

Tervetuloa mukaan yhteiskehittämään vuoden 2023 osallistuvaan budjetointiin tulleista ideoista valmiita ehdotuksia kohti toukokuusta asukasäänestystä. Voit tulla pajaan suunnittelemaan omaa ideaasi pidemmälle, kommentoimaan ja keskustelemaan muiden ideoista tai ihan vain haistelemaan tunnelmaa. Pajoihin on vapaa pääsy ja niihin voi pistäytyä mihin aikaan tahansa. Viimeiset pajat pidetään 31.3. klo 9–11 Mäntymäessä, Luurikuja 1, Tuusula ja 13.4. klo 18–20 Tuusulan pääkirjastolla, kokoustilat Laura ja Einari, 2. krs, Autoasemankatu 2, Tuusula. Ideoihin voi tutustua ennakkoon osoitteessa osallistu.tuusula.fi.

Mikä mikä teatteri tarjoaa: Kaksi näytelmää

yhden hinnalla! (Helmi ja Harmin paikka)

Ke 29.3. klo 18.30, la 1.4. klo 16 ja

su 2.4. klo 16

Teatteri Mesta, Kievarintie 17–19, Tuusula

Pipsa Lonka: Helmi- yksi äiti muiden joukossa. Rooleissa: Heidi Lumivirta, Helga Jämsä, Sirpa Nolvi, Kira Koskinen, Eeli Meriläinen, Maarit Sahramo ja

Niina Meriläinen. Ohjaus: Veikko Saarinen. Maria Kilpi: Harmin paikka. Rooleissa: Hannele Patanen ja Pihla Valtonen. Ohjaus: Veikko Saarinen. Esitysten kokonaiskesto kaksi tuntia väliaikoinen. Maksuksi käy käteinen sekä pankkikortit. Liput: 20/17 €. Ennakkovaraukset: mmteatteri.com tai puhelin 0400 434226. Tervetuloa viihtymään!

Minä elän! -klubi: Dear, if you change – englantilaisia barokkia Halosenniemiessä

Ti 30.3. klo 18

Halosenniemi, Halosenniementie 4–6, Tuusula
Barokkilauluja esittävät Annamaria Hannonen (sopraano) ja Mikko Perkola (viola da gamba). Liput 20 € shop.tuusula.fi. Kaikukortilla lipun voi lunastaa tuntia ennen tapahtumaa ovelta. Tapahtuman järjestää Tuusulan kunnan kulttuuripalvelut.

Asumisneuvonnan ajanvaraukseton vastaanotto

Pe 31.3., 14.4., 28.4. ja 12.5. klo 10–12

Kellotupa, Koulutie 20, Kellokoski

Ke 5.4., 19.4. ja 3.5. klo 10–12

Jokelan kirjasto, Keskustie 20, Jokela

Ti 11.4., 25.4. ja 9.5. klo 10–12

Tuusulan pääkirjasto, Autoasemankatu 2, Tuusula

Älä jää yksin miettimään asumiseen liittyviä asioita! Asumisneuvonta palvelu on iästä ja asumismuodosta riippumaton maksuton palvelu kaikille kuntalaisille. Tuusulan kunnan asumisneuvojen vastaanotolta voit tulla kysymään neuvoja tai keskustelemaan asumisen asioista. Yhteydenotot puhelimitse p. 040 314 2241 (nuoret ja aikuiset) p. 040 314 3068 (ikäntyvät).

Hiiloksen äärellä

To 13.4. klo 12.30

Kellokosken kirkko, Männistötie 5, Kellokoski
Lounaskonsertti Kellokosken kirkossa. Musiikkia Ilmari Hannikaiselta, Toivo Kuulalta ja Jean Sibeliukselta – Miikka Hakomäki, alttoviulu & Jonne Grans, kitara. Konsertin kesto on noin puoli tuntia – vapaa pääsy. Konsertin jälkeen konserttiin osallistuneille lounas ja kahvit (6,50 € /hlö) Kellokosken seurakuntatalolla.

Kuukausiluento: Räjähdysonnettomuudet ja niiden tutkinta Suomessa

To 13.4. klo 18

Ilmatorjuntamuseo, Klaavolantie 2, Tuusula
Räjähdyssainekemisti Jukka Kaikkosen kertomuksia ja tapauksia vuoden 1495 Viipurin pamauksesta nykypäivään. Luentoliput 5 €.

Minä elän! -klubi: Paperineilikka

(Teatteri Vantaa)

Pe 14.4. klo 19

Halosenniemi, Halosenniementie 4–6, Tuusula
Esitys käsittelee rakkautta, vanhenemista, yksinäisyyttä, kosketuksen ja kauneuden kaipuuta mutkattoman lempeästi ja hauskesti. Päähenkilö Hillevi ihmettelee maailmanmenoja ja taivaspaikkojen jakoa tunnistettavasti ja koskettavasti. #MinäElän. Liput 20 € shop.tuusula.fi. Kaikukortilla lipun voi lunastaa tuntia ennen tapahtumaa ovelta. Tapahtuman järjestää Tuusulan kunnan kulttuuripalvelut.

Soittimet tutuksi – avoimet ovet musiikkiopistolla

La 15.4. klo 11–14

Keskisen Uudenmaan Musiikkiopisto, Seutulantie 8, Järvenpää

Kiinnostaako musiikkiharrastus? Tervetuloa tutustumaan soittimiin ja löytämään juuri se sopivin soitin! Tapahtumassa pääsee tutustumaan soittimiin, Järvenpään ja Tuusulan yhteisen musiikkiopiston opettajiin sekä musiikkiopiston toimipisteisiin Järvenpäässä Seutulantie 8:ssa ja Järvenpää-talolla. Nyt saa musisoida! Uusien oppilaiden ilmoittautuminen lukuvuoden 2023–2024 opintoihin alkaa samana lauantaina 15.4. klo 10. Syksyllä 2023 Tuusulan opetuksemme siirtyy uusiin tiloihin Hyrylään rakentuvaan Monioon. Avoimien ovien päivänä kerromme myös tulevista uusista tiloistamme ja toiminnastamme Moniossa.

Ainon vieraana Henrik Järvi

Su 16.4. klo 15

Aino-sali, Kirkkotie 49, Tuusula

Ainon vieraana -konserttisarjassa esiintyy pianisti Henrik Järvi. Ohjelmassa Selim Palmgrenin, Isaac Albénizin ja Bela Bartókin pianomusiikkia. Konserttiin on vapaa pääsy, käsiohjelma 5 € (vain käteinen). Ainon vieraana -konserttisarjaa tukee Tuusulan kunta.

Taidenäyttely Pia Sundholm

Sanon sen värein!

19.–30.4.

Rantatien Galleria, Rantatie 117, Tuusula

Pia Sundholm Sanon sen värein! -taidenäyttely Rantatien galleriassa. Sundholm maalaa abstraktia taidetta ja ilmaisee ajatuksiaan ja tunteitaan runsaalla värimaailmalla. Tule kokemaan ja näkemään – ja saamaan väriä elämäsi.

Kansallisen veteraanipäivän vietto Tuusulan kunnassa

To 27.4. klo 11–14

Tuusulan seurakuntakeskus, Rykmentintie 34, Tuusula

Suomen sotaveteraanien kunniaksi ja muistoksi sodan päättymisestä ja rauhan alkamisesta vietettävän veteraanipäivän järjestämisestä Tuusulassa vastaa kunta yhdessä Tuusulan seurakunnan ja Tuusulan Reserviupseerikerhon kanssa. Veteraanipäivän juhla-lounas järjestetään Tuusulan seurakuntakeskuksessa 27.4. klo 11. Mikäli sää ja olosuhteet sallivat, siirrytään juhlan jälkeen, n. klo 13.15 veteraanipuiston avajaisiin (os. Klaavolantie 2) joko bussikuljetuksella tai omalla kyydillä. Tilaisuuteen ovat sydämellisesti tervetulleita niin veteraanijärjestöihin kuuluvat, kuin myös järjestäytymättömät nais- ja miesveteraanit puolisoineen. Kunniamerkkien käyttöä tilaisuudessa toivotaan. Ilmoittautuminen 10.4. mennessä: minna.makitalo@tuusula.fi

Kevätkarnevaalit

Su 30.4. klo 10–16

Tuusulan Urheilukeskus, Kilpailukuja, Tuusula
Koko perheen maksuttomassa Kevätkarnevaalitapahtumassa Tuusulan urheilukeskuksessa eli Urkassa esiintyvät Maisteri Molto, Maltti ja Valtti, Roni Bäck, Ege Zulu ja Robin. Tervetuloa! Tapahtuman järjestää Tuusulan kunta yhteistyössä Krapin Pajan kanssa.

Arvokamaa – musikaali kiusaamista vastaan 3.–4.5. klo 18

Kellokosken koulu, Koulutie 7, Kellokoski
Oppilaiden kirjoittama tarina kiusaamisesta, ystävydestä ja ihmisenä kasvamisesta. Nimirooleissa ja bändissä esiintyvät koululaiset, musisoimassa on myös aikuisia harrastajia ja ammattilaisia. Arvokamaa-musikaali on Hanni Autereen säveltämä ja sen on ohjannut Kirsi Jokela. Kesto n. 100 min, sis. väliaika. Ikäsuositus 10-vuotiaasta ylöspäin. Lisätieto: arvokamaa.fi

Lied-konsertti

To 4.5. klo 18

Aino-sali, Keski-Uudenmaan Musiikkiopisto, Kirkkotie 49, Tuusula
Keski-Uudenmaan Musiikkiopiston lapset ja nuoret esiintyvät. Vapaa pääsy.

Järjestöfoorumi

Ma 15.5. klo 18–20

Päiväkoti Martta Wendelin, Pähkinämäentie 195, Tuusula
Tervetuloa kevään 2023 Järjestöfoorumiin! Järjestöfoorumin ohjelma ja ilmoittautumislinkki julkaistaan lähempänä tapahtumaa.

Omlle siiville

Ke 17.5. klo 19

Keski-Uudenmaan Musiikkiopisto, Aino-sali, Kirkkotie 49, Tuusula
KUM:n lapset ja nuoret esiintyvät. Konserttiin on vapaa pääsy.

Kansainvälinen museopäivä

To 18.5.

Museoiden juhlapäivänä moniin alueen museoihin on vapaa pääsy.

Songs de printemps – kevään unelmat

To 25.5. klo 12:30

Kellokosken kirkko, Männistöentie 5, Kellokoski
Lounaskonsertti Kellokosken kirkossa. Laure Paris, klarinetti & Leila Martin, marimba
Konsertin kesto on noin tunti – vapaa pääsy. Konsertin jälkeen konserttiin osallistuneille lounas ja kahvit (6,50 €/hlö) Kellokosken seurakuntatalolla.

Minä elän! -klubi: Loimolan Voima Sarvikalliolla

Pe 26.5. klo 18–19

Sarvikallion virkistysalueen nuotiopaikka, Sarvikalliontie, Tuusula

Koe Loimolan Voiman konsertti uusmaalaisen luonnon sykehdyttävimmässä maisemassa Sarvikalliolla! Loimolan Voima nojaa karjalaisiin juuriinsa Suistamolta ja Lieksasta, mutta päivittää samalla karjalankielisen musiikin 2020-luvulle. Vapaa pääsy. Kesto noin 1 tunti. Ota oma retkijakkara mukaan, ylle säänmukainen varustus. Säävaraus (vain kaatosateella tai ukkosella perutaan). Tapahtuman järjestää Tuusulan kulttuuripalvelut.

Kalakisa

La 27.5. klo 10–14

Jokelan koulukeskuksen lampi, Jyväkuja 16, Jokela

Lions Club Jokela järjestää koko perheen kalastustapahtuman Koulukeskuksen lammella lauantaina 27.5. klo 10–14. Kalastuksen ohella puuhaa riittää kaikille, myös perheen pienimmille. Päivän kohokohtana on tietysti kalastuskilpailu, jossa jälleen kerran katsotaan, kuka on Jokelan mestari. Paikalla on puffetti, josta pikkurahalla voi ostaa juotavaa ja purtavaa.

Keski-Uudenmaan Musiikkiopiston (KUM) kurssit

Tutustu kurssitarjontaan ja ilmoittaudu mukaan osoitteessa: kum.eepos.fi/#/splash

Tuusulanjärven Purjehtijat ry:n kurssit

Tutustu purjehduskurssitarjontaan Tuusulanjärven ja ilmoittaudu mukaan osoitteessa: tpsail.net/tp/index.php

KESÄTOIMINTAA LAPSILLE JA NUORILLE

Telttaleiri Rusutjärven leirikodilla

5.–7.6.

Rusutjärven leirikoti, Hämeentie 44, Tuusula
Tuusulan seurakunnan 2015–2013 syntyneiden koululaisten telttaleiri I Rusutjärven leirikodilla 5.–7.6. Leirillä vietämme yhdessä aikaa sisällä ja ulkona askartelun, leikin, pelailun, uimisen, melomisen, suppailun ja muun mukavan tekemisen merkeissä. Yömmme nukumme teltoissa (teltat tulevat seurakunnalta). Mahdollisuus myös mennä yöksi kotiin. Hinta (sisältää ruuat, ohjelmat, majoituksen) 36 € (srk-jäsen) ja 54 € (ei jäsen). Seurakunnan kotisivujen kautta voi anoa maksuvapautusta. Leiriläiset ovat vakuutettu seurakunnan puolesta. Ilmoittautuminen avautuu 4.4. klo 18.

Tuusulan kuvataidekoulun

kesäkurssit 5.–8.6.

Kesäkuvis 7–13-vuotiaat – Hyrylä (110337), Kuvataidekoulu, Rykmentintie rak. 48, Tuusula

Kesäkuvis 7–13-vuotiaat – Hyrylä (110339), Kuvataidekoulu, Rykmentintie rak. 48, Tuusula

Kesäkuvis 7–13-vuotiaat – Kellokoski (110341), Kellokosken koulu, Koulutie 7, Kellokoski

Kuvataidekoulun kesäkurssilla työskennellään sisällä ja ulkona tutustuen kattavasti kuvataiteen erilaisiin tekniikoihin ja materiaaleihin. Kurssilla mm. piirretään ja maalataan, tehdään pientä grafiikkaa sekä rakentelutöitä. Kurssipäivien aikana voidaan myös tehdä retkiä kuvataidekoulun lähiympäristöihin. Kuvataiteen kesäkurssit sopivat kaikille kuvataiteesta kiinnostuneille 7–13-vuotiaille. Osallistuminen ei edellytä aiempia opintoja kuvataidekoulussa. Ilmoittautuminen osoitteessa opistopalvelut.fi/tuusula.

Sarjakuvaleiri

5.–8.6.

Jokelan nuorisotalo, Keskustie 20, Jokela
Leirillä tutustutaan sarjakuvan perusteisiin kokeilun, leikin, erehdyksen ja onnistumisen kautta. Opetuksen suunnittelusta ja ohjaamisesta vastaa kokenut sarjakuvaopettaja/sarjakuvataiteilija. Leirin järjestää Tuusulan kunnan kulttuuripalvelut. Ilmoittautuminen osoitteessa shop.tuusula.fi.

Koululaisten kesäkerho

5.–22.6.

Tuusulan seurakuntakeskus, Rykmentintie 34, Tuusula

Tuusulan seurakunnan 2015–2013 syntyneille tytöille ja pojille. Kerho kokoontuu seukkarin nuorisotilassa arkisin klo 8–17. Päivän ensimmäinen

ja viimeinen tunti vapaata leikkiä. Kerhossa askarrellaan, liikutaan, pelataan, touhutaan monenlaisia sisällä ja ulkona. Joka päivä myös kerhohartaus. Kerhoon ilmoittaudutaan aina viikoksi eli valittavana on yhden, kahden tai kolmen viikon mittainen kerhokausi. Kerhomaksu määräytyy kerhoviikkojen mukaan. Hinnat (sisältää lämpimän ruuan, välipalan ja ohjelman) 40 €/viikko (srk-jäsen) 60 €/viikko (ei jäsen). Seurakunnan kotisivujen kautta voi anoa maksuvapautusta.

Koulujen kesäkerhot 1.–3. vuosiluokkien oppilaille

5.–22.6.

Eri kouluilla

Tuusulan kunta järjestää kesäkuussa kolmen ensimmäisen viikon ajan maksullisia kesäkerhoja (50–60 €/kerho) tuusulalaisille 1.–3. vuosiluokkien oppilaille. Kesäkerhot järjestetään Kellokosken, Lepolan, Riihikallion, Mikkolan, Hyökkälän ja Vaunukankaan kouluilla. Kerho aika on kello 9–15. Sinä aikana lasten kanssa liikutaan, leikitään, askarrellaan ja pelaillaan sekä ulkona että sisällä. Lapsille tarjotaan päivän aikana lämmin lounas ja välipala. Ilmoittautuminen osoitteessa shop.tuusula.fi.

Ympäristöseikkailuleiri

12.–15.6.

Kellokosken nuorisotalo, Kuntotaival 2, Kellokoski

Leirillä tutustutaan lähiluontoon ja rakennuksiin, piirretään karttoja ja rakennetaan majoja. Leirin vetäjinä toimivat Arkkitehtuurikoulu Tiilin opettajat Miina Kanko ja Laura Nikkinen. Leirin järjestää Tuusulan kunnan kulttuuripalvelut. Ilmoittautuminen osoitteessa shop.tuusula.fi.

Telttaleiri Rusutjärven leirikodilla

12.–14.6.

Rusutjärven leirikoti, Hämeentie 44, Tuusula
Tuusulan seurakunnan 2015–2013 syntyneiden koululaisten telttaleiri Rusutjärven leirikodilla 12.–14.6. Leirillä vietämme yhdessä aikaa sisällä ja ulkona askartelun, leikin, pelailun, uimisen, melomisen, suppailun ja muun mukavan tekemisen merkeissä. Yömmme nukumme teltoissa (teltat tulevat seurakunnalta). Mahdollisuus myös mennä yöksi kotiin. Hinta (sisältää ruuat, ohjelmat, majoituksen) 36 € (srk-jäsen) 54 € (ei jäsen) Kotisivujen kautta voi anoa maksuvapautusta. Leiriläiset ovat vakuutettu seurakunnan puolesta. Ilmoittautuminen avautuu 4.4. klo 18.

Pakopelileiri

19.–22.6.

Kirkonkylän koulu, Kotorannankuja 10, Tuusula
Leirillä suunnitellaan oman pakopeli. Osallistuminen ei vaadi ennako-osaamista aiheesta. Leirin sisällöstä vastaa pelisuunnittelija Maaria Klemetti. Leirin järjestää Tuusulan kunnan kulttuuripalvelut. Ilmoittautuminen osoitteessa shop.tuusula.fi.

Kuva: Antti Kallio

Lisää kesätoimintamahdollisuuksia osoitteissa

tuusula.fi/kesatoimintaa ja
tapahtumat.tuusula.fi

KRAPIN PAJA

Rantatie 2, Tuusula
krapinpaja.fi

Pajan teatteriklubilla

Tähdet radalla to 30.3. klo 19

Pajan klubilla

Eläkeläiset pe 31.3. klo 20

Emma Salokoski ja Jarmo Saari la 1.4. klo 15

The Ghost of Bruce Sprigsteen la 1.4. klo 21

The Roswo plays The Police ke 5.4. klo 20

Anssi Kela to 6.4. klo 20

Ali Jahangiri -Uusi alku to 13.4. klo 19

Sami Yaffa Band pe 14.4. klo 20

Guitar Slingers la 15.4. klo 20

Michael Monroe Acoustic Trio pe 21.4. klo 20

Yona la 22.4. klo 20

Kotiteollisuus pe 28.4. klo 20

Asa & Band la 29.4. klo 20

Happoradio su 30.4. klo 21

Reino Nordin pe 5.5. klo 21

Steve'n' Seagulls pe 12.5. klo 20

KUUMAA pe 19.5. klo 21

MUSEOT

ALEKSIS KIVEN KUOLINMÖKKI

Rantatie, Tuusula
tuusula.fi/aleksiskivenkuolinmökki
Avoimna 2.5.–3.9. ti–su klo 10–17
Vapaaehtoinen pääsymaksu

HALOSENNIEMI

Halosenniementie 4–6, Tuusula
halosenniemi.fi
Avoimna 25.1.–23.4. ti–su klo 12–17,
4.5.–27.8. ti–su klo 10–17
Pääsymaksut 10/8/4 €,
Museokortti-museo, Kaikukortti.
Yleisöopastus sunnuntaisin klo 13 ja 14
(englanniksi).

Myllykylän sinisilmäinen ja valkotukkainen – Maija Halonen 150 vuotta 25.1.–23.4.2023

Halosenniemen näyttelyssä on esillä Pekka Halosen maalauksia pariskunnan yhteiseltä elämäntaipaleelta. Maisemamaalausten ja perhekuvien lisäksi näyttelyssä esitellään Maijan elämää kahdeksanlapsisen perheen äitinä, puutarhurina, pianistina, kielenkääntäjänä ja tekstiilisuunnittelijana.

Ryijyn tie kansannaisten käsistä taiteilijoille -luento

To 13.4. klo 18

Ulla Karsikas Suomen Käsityön Ystävistä kertoo suomalaisten ryijyn historiasta, erityisesti historian taitekohdasta, jolloin ryijystä tuli modernia taidetta. Liput 12 €, shop.tuusula.fi

Odotettavissa vaihtelevaa säätä – naistaiteilijoita Pekka Halosen vieraina 4.5.–27.8.2023

Kesän näyttely rakentuu sääilmiöiden eri teemojen ympärille – on kuvauksia myrskyisistä taivaista poutapilviin, kesäpäivien pyykinpesusta kalastukseen, tunnelmallisia auringonlaskuja ja kuutamoina eri vuodenaikoina sekä talvimaisemia kirpeistä pakkasista suojasään. Näyttelyn on toteutettu yhteistyössä meteorologi Seija Paasosen kanssa. Näyttelyn taiteilijoita ovat muun muassa Fanny Churberg, Elin Danielson-Gambogi, Helmi Biese, Venny Soldan-Brofeldt, Victoria Åberg ja lisäksi tietenkin talon isäntä Pekka Halonen.

ILMATORJUNTAMUSEO

Klaavolantie 2, Tuusula
ilmatorjuntamuseo.fi
Avoimna 1.9.–14.5. ke–su 11–17,
15.5.–31.8. ti–su 11–17
Pääsymaksut 7/5/2 €, Museokortti-museo,
Kaikukortti.
Kahvila ja museokauppa.

Varuskunta keskellä kylää – Hyrylä muutoksessa 27.4.–27.8.2023 Valokuvanäyttely

Kuva: Kari Kohvakka

KELLOKOSKEN SAIRAALAMUSEO

Vanha valtatie 198, Kellokoski
tuusula.fi/kellokoskensairaalamuseo
Avoimna 1.6.–17.7. to, la–su 11–17,
18.–31.7. ti–su 11–17, ja
Kellokosken tapahtumapäivinä
Vapaa pääsy

Mind Art! Moniääniset taiteilijat -kollektiivin näyttely 10.6.–13.8.2023

Kollektiivin taiteilijoita yhdistää se, että he kuulevat ääniä. Jos äännetään vain sairauden oireina, niiden kanssa on vaikea tulla toimeen. Jos taas äännetään merkityksellisinä, ne voivat rikastuttaa elämää. Sisältä kumpuavalla taiteellaan kollektiivi purkaa ennakkoluuloja ja avaa ihmismielen ihmeellisiä avaruuksia. Avajaistapahtuma la 10.6. klo 12–16.

LOTTAMUSEO

Rantatie 39, Tuusula
lottamuseo.fi
Avoimna syys–toukokuu ti–su 10–17, kesä–elokuu
ti–su 10–20
Pääsymaksut 10/7 €, Museokortti-museo,
Kaikukortti.
Yleisöopastus lauantaisin klo 14.
Lapsivieraille Lottabongaus-tehtäviä, pihapiirin
leikkipaikka.

Näyttelyt

Lotta Svärd – 100 vuotta yhteiskuntavastuuta
Erikoisnäyttely: Oikea Lotta?
– Lottakuvia 100 vuotta
Ulkonäyttely: Lottatupa – koti sodan keskellä

TAITEILIJAKOTI ERKKOLA

Rantatie 25, Tuusula
erkkola.fi
Avoimna 30.4. asti ke–su 12–17,
1.5.–3.9. ti–su 10–17
Pääsymaksut 6/4/2 € Museokortti-museo,
Kaikukortti.
Yleisöopastus sunnuntaisin klo 15

Helena Tynell: Rakkaudesta lasiin – ja valoon 8.2.–28.5.2023

Muotoilija Helena Tynellin (1918–2016) lasitaidetta. Yhteistyönäyttely Suomen Lasimuseon kanssa.

Opastus Helena Tynell: Rakkaudesta lasiin – ja valoon -näyttelyyn

La 22.4. klo 14 ja to 18.5. klo 13

Suomen lasimuseon amanuenssi Elina Karila esittelee näyttelyä.

Laula tyttö! – Aikamatka Erkkolaan 6.6.–24.9.2023

J. H. Erkko ja Tuusulan taiteilijayhteisö yhteistyössä Aikamatkoja-hankkeen kanssa

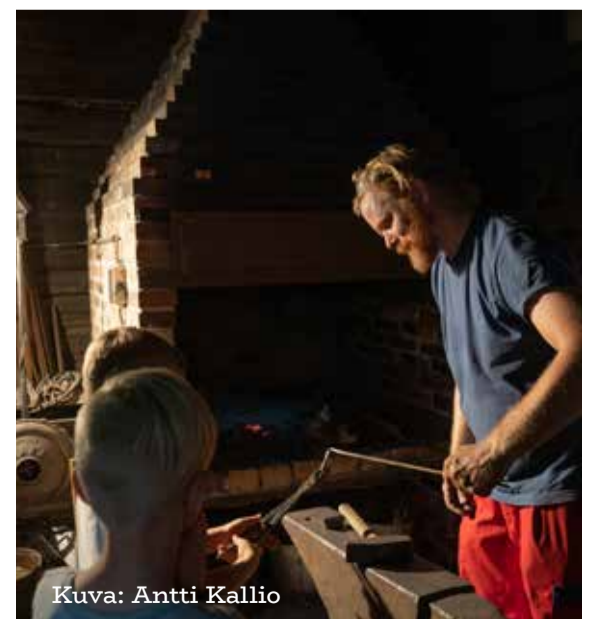
Kuva: Antti Kallio

TUUSULAN TYÖLÄISKOTIMUSEO

Kirkkotie 21, Tuusula
tuusulantyolaiskotimuseo.fi
Avoimna: 1.–31.5. la–su 12–16,
1.6.–16.7. ti–su 12–16, ke 12–19,
18.–30.7. ti–su 11–17, 1.–31.8. la–su 12–16
Pääsymaksut: 5 €, perhelippu 10 €.

Maalauksia Tuusulasta ja muualta 1.6.–30.7.

Työläiskotimuseon kesänäyttely yhteistyössä Taideyhdistys KuumArtin kanssa

Kuva: Antti Kallio

KIRJASTOT

Luminaari 2023 -näyttely

13.3.–5.4.

Tuusulan pääkirjasto, Autoasemankatu 2, Tuusula

Jokelan kirjasto, Keskustie 20, Jokela

Tuusulan 5.-luokkalaisten Luminaarissa tekemät posterit ovat esillä pääkirjaston lastenosaston ikkunoilla ja Jokela-talon aulassa maaliskuussa. Oppilaat ottavat kantaa ilmastonmuutokseen. Yhdessä meissä on voimaa! Pienistä puroista kasvaa iso virta! Posterit ovat esillä myös kirjaston ja museon somekanavilla. Luminaari on monialainen oppimiskokonaisuus, jossa yhdistyvät lumitalven ilot, ilmastonmuutos ja kestävä kehitys. Se on osa Tuusulan kulttuurikasvatussuunnitelmaa eli Kultsua.

Satuhahmovaalit

22.3.–2.4.2023

Tuusulan pääkirjasto, Autoasemankatu 2, Tuusula

Jokelan kirjasto, Keskustie 20, Jokela

Kellokosken kirjasto, Kuntotaival 2 B,

Kellokoski

Kirjastoauto Kirre

Tuusulan kirjastoissa järjestetään satuhahmovaalit samaan aikaan kuin eduskuntavaalit. Lapset saavat äänestää mieleistään satuhahmoa vaalilipulla. Äänestys on mahdollista kirjastojen aukioloaikojen puitteissa. Kaikkien yhteystietonsa jättäneiden kesken arvotaan kirjapalkintoja. Satuhahmovaalien voittaja julkistetaan viikolla 14. Tapahtuma on osa Skidiviikkoo, lastenkulttuuriviikkoo Tuusulassa, jota vietetään kaksi kertaa vuodessa maaliskuussa ja marraskuussa. tuusula.fi/skidiviikko

Lukukoira Jokelan kirjastossa

To 20.4. ja 11.5. klo 18–19

Jokelan kirjasto, Keskustie 20, Jokela

Tule lukemaan Hilmalle! Lukukoiran kanssa on turvallista ja mukavaa harjoitella lukemista. Hilmalle voi varata oman 15 minuutin lukuajan kirjaston asiakaspalvelusta, p. 040 314 4040 tai jokelankirjasto@tuusula.fi

Kuva: Ohoi Creative / Kalle Särkkä

Lukukoira Kellokosken kirjastossa

To 30.3., 13.4., 27.4. ja 11.5.2023 klo 17–19

Kellokosken kirjasto, Kuntotaival 2 B, Kellokoski

Tule lukemaan Sinnalle! Lukukoiran kanssa on turvallista ja mukavaa harjoitella lukemista. Sinnalle voi varata oman 15 minuutin lukuajan kirjaston asiakaspalvelusta, p. 040 314 4245 tai kellokoskenkirjasto@tuusula.fi

Lukukoira pääkirjastossa

12.4., 26.4., 10.5. ja 24.5. klo 18–19

Tuusulan pääkirjasto, Autoasemankatu 2, Tuusula

Lukukoiran kanssa on turvallista ja mukavaa harjoitella lukemista. Lukukoira Kyllille tai Hilmalle voi varata oman 15 minuutin lukuajan pääkirjaston asiakaspalvelusta, p. 040 314 3444 tai lapset.kirjasto@tuusula.fi

Takkuako tabletti, jumittaako puhelin?

To 30.3., 13.4., 27.4., 11.5. ja 25.5. klo 17–19

Tuusulan pääkirjasto, Autoasemankatu 2, Tuusula

Lions Club Tuusulan vapaaehtoiset opastavat tietokoneiden, tablettien ja älypuhelimien käytössä.

Piristystä perjantaihin – Musiikkiopiston oppilaiden musiikkituokio

Pe 31.3. ja 12.5. klo 17–18

Tuusulan pääkirjasto, Autoasemankatu 2, Tuusula

Keskisen Uudenmaan musiikkiopiston oppilaskonsertisarja. Konserttiin on vapaa pääsy, tervetuloa!

Tutustu musiikkiin -illat aikuisille

To 4.4. ja 9.5. klo 17–19

Tuusulan pääkirjasto, Autoasemankatu 2, Tuusula

Kirkes-kirjastoissa käynnistyi helmikuussa musiikkiaiheinen työpajojen sarja. Matalan kynnyksen pajoissa tutustutaan musiikkiin monesta eri näkökulmasta. Pajoissa käsitellään muun muassa musiikin merkitystä hyvinvoinnille, musiikin teoriaa, eri soittimista syntyviä ääniä ja lauletaan yhteislauluja. Pajoja vetää musiikkipedagogi Maiju Kopra. Työpajat ovat osa Kirkes-kirjastojen musiikkikirjastohanketta, jonka avulla asiakkaille tarjotaan uusia mahdollisuuksia kuunnella, oppia ja harrastaa musiikkia.

Pajojen sisällöt noudattelevat Kirkes-kirjastojen asiakailta syksyn kyselyssä kerättyjä ideoita.

4.4. Miten tästä tulee ääni? Tutustumme eri soitimiin

9.5. Tämän olen aina halunnut laulaa! Yhteislaulutilaisuus, johon voit osallistua laulaen, soittaen, tanssien tai kuunnellen.

Työpajoihin osallistumiseen ei tarvita aikaisempaa tietoa tai taitoa musiikin alalta. Voit osallistua mihi tahansa työpajaan tai vaikka kaikkiin. Työpajan kesto on aina kaksi tuntia. Tutustu teemailtojen sisältöihin kirjaston verkkosivuilla tuusula.fi/tutustumusiikkiin

Kirjailijavieraana Heidi Köngäs

Ti 4.4. klo 18

Kellokosken kirjasto, Kuntotaival 2 B, Kellokoski

Heidi Köngäs on kirjailija, jota on kiitetty erityisesti suomalaisen sielunelämän oivaltavasta kuvauksesta. Hän on julkaissut yhdeksän romaania ja kolme lastenkirjaa. Romaani Dora, Dora oli Finlandiapalkintoehdokkaana vuonna 2012 ja Sandra sai Kii-tos kirjasta -mitalin 2018. Hänen tunnetuin elokuvansa on Liian paksu perhoseksi. Kahvitarjoilu. Vapaa pääsy, ei ennakkoilmoittautumista.

Kohti vihreämpää Tuusulaa

Ke 5.4. klo 10

Tuusulan pääkirjasto, Autoasemankatu 2, Tuusula

Kunnanpuutarhuri Mia Järvinen kertoo Tuusulan viherpalveluiden ajankohtaisista projekteista ja vastaa kysymyksiin. Tilaisuudessa on kahvitarjoilu, tervetuloa!

Digitukea senioreille, Enter ry

To 6.4., 20.4., 4.5. ja 1.6. klo 12–14

Tuusulan pääkirjasto, Autoasemankatu 2, Tuusula

Ma 17.4. klo 13–15

Jokelan kirjasto, Keskustie 20, Jokela

Ma 24.4. klo 13–15

Kellokosken kirjasto, Kuntotaival 2 B,

Kellokoski

Henkilökohtaista opastusta älypuhelimien, tablettien ja tietokoneiden sekä sähköisten palveluiden käytössä. Ota mukaan oma laite sekä tarvittavat tunnuksat ja salasanat. Opastajana ENTER ry:n vapaaehtoinen vertaisopastaja. Varaa aika henkilökohtaiseen opastukseen

pääkirjastoon p. 040 314 3444,

Jokelan kirjastoon p. 040 314 4040 tai

Kellokosken kirjastoon p. 040 314 4245.

ENTER ry on vuonna 1997 perustettu tieto- ja viestintätekniikasta kiinnostuneiden ikäihmisten yhdistys. Toiminnan tarkoituksena on auttaa ikäihmisiä tietotekniikan käytössä ja lisätä heidän digitaalista osallisuuttaan.

Taaperotuokiot

Ke 12.4. klo 10–10.30

Jokelan kirjasto, Keskustie 20, Jokela

To 13.4. ja 11.5. klo 10–10.30

Tuusulan pääkirjasto, Autoasemankatu 2, Tuusula

Taaperotuokio on hetki lorujen, leikkien ja laulujen parissa. Se soveltuu 1–3-vuotiaille. Kesto on noin 20 minuuttia. Tervetuloa!

Vertaistuki- ja muistitreeniryhmä

12.4 ja 10.5. klo 13–14.30

Tuusulan pääkirjasto, Autoasemankatu 2, Tuusula

Uudenmaan Muistiluotsin ja Keski-Uudenmaan Omaishoitajat ry:n yhteistyönä toteuttama vertaistuki- ja muistitreeniryhmä. Muistisairaille suunnatussa muistitreeniryhmässä harjoitetaan toimintakykyä muistia käyttäen ja aktivoiden. Omaistaan hoitavien vertaisryhmässä jaetaan käytännön kokemuksia sekä keskustellaan niistä asioista, jotka kulloinkin mietittyvät tai pysähdytään eri teemojen äärelle. Kaikki eri elämäntilanteissa olevat omaistaan hoitavat ovat tervetulleita mukaan. Osallistuminen on maksutonta. Ennakkoilmoittautuminen sanna.neiglick@espoonmuisti.fi

Kuva:Antti Kallio

Satumatkat

Ke 12.4. ja 10.5. klo 18–18.30

Tuusulan pääkirjasto, Autoasemankatu 2, Tuusula

La 15.4. ja 20.5. klo 10–10.30

Tuusulan pääkirjasto, Autoasemankatu 2, Tuusula

To 13.4.2023 18–18.30

Kellokosken kirjasto, Kuntotaival 2 B, Kellokoski

Ke 10.5.2023 klo 10–10.30

Jokelan kirjasto, Keskustie 20, Jokela

Satumatka on elämys lorujen, satujen ja kertomusten parissa. Se soveltuu erityisesti yli 3-vuotiaille lapsille. Satumatkoja järjestetään kerran kuussa. Kesto noin 30 minuuttia. Tervetuloa!

Kirjastokino

Pe 14.4. ja 12.5. klo 9.30–10 ja 10.15–10.45

Tuusulan pääkirjasto, Autoasemankatu 2, Tuusula

Kirjastokinossa katsellaan kerran kuussa mukavia lastenelokuvia. Ilmoittaudu etukäteen osoitteessa lapskirjasto@tuusula.fi. Tervetulleita ovat niin perheet, kuin perhepäivähoito- ja päiväkotiryhmätkin.

Pe 21.4. ja 19.5. klo 10–10.30

Jokelan kirjasto, Keskustie 20, Jokela

Tervetuloa vanhempien tai hoitajien seurassa sekä päiväkotiryhmät. Varaathan paikkasi etukäteen numerosta 040 314 4040.

Ti 25.4. ja 23.5. klo 18–18.30

Kellokosken kirjasto, Kuntotaival 2 B, Kellokoski

Kellokosken kirjastossa katsotaan kerran kuussa hauskoja ja jänniä lastenanimaatioita! Kesto n. 25 min (S) Vapaa pääsy. Tervetuloa!

Vieraana Mika Aaltola

Pe 14.4. klo 16–17

Jokelan kirjasto, Keskustie 20, Jokela
Ulkopoliittisen instituutin johtaja ja politiikantutkija Mika Aaltola kertoo vierailulla uusimmasta kirjastaan *Mihin menet Suomi? - Pelon aika Euroopassa*. Tapahtuma järjestetään Jokela-salissa ja siihen on sähköinen ennakoilmoittautuminen lyyti.fi/reg/Mika_Aaltola_Jokelan_kirjastossa

Lukupiiri

Ti 18.4. ja 16.5. klo 19

Kellokosken kirjasto, Kuntotaival 2 B, Kellokoski

Tervetuloa keskustelemaan kirjoista ja muustakin elämänmenosta. Aiheena 18.4. Pajtim Statovci: *Bolla* ja 16.5. Virginie Grimaldi: *Suloisimmat hetket*.

Ke 26.4. klo 18

Jokelan kirjasto, Keskustie 20, Jokela

Jokelan kirjaston lukupiiri aloitti syksyllä 2009 ja kokoontuu keskustelemaan kirjallisuudesta kirjaston lukusalissa kerran kuussa. Kaikille avoimen ja vapaamuotoisen lukupiirin tiedotuslistalle voi ilmoittautua Jokelan kirjastossa. Lisätietoja Virpi Niskanen 040 314 3073 tai virpi.niskanen@tuusula.fi

Kirjailijavieraana Siina Tiuraniemi

Ke 26.4. klo 18

Jokelan kirjasto, Keskustie 20, Jokela
Kajaanista kotoisin oleva, sittemmin helsinkiläistynyt, kirjastonhoitaja ja kirjailija Siina Tiuraniemi vierailee Jokelan kirjastossa kertomassa uusimmasta romaanistaan, tragikoomisesta tarinasta *Jäämeri*. Vapaa pääsy, tervetuloa!

Kuva: Ohoi Creative / Kalle Särkkä

Mietityttääkö jätteiden lajittelu?

Ke 3.5. klo 10

Tuusulan pääkirjasto, Autoasemankatu 2, Tuusula

Kiertokapulän ympäristökouluttaja Minna Sawkins opastaa. Tule kysymään ja oppimaan kierrätyksestä! Tilaisuudessa on kahvitarjoilu, tervetuloa!

Mindfulness-ilta

Ke 10.5. klo 18

Jokelan kirjasto, Keskustie 20, Jokela

Tervetuloa pysähtymään tietoisien läsnäolon ja itsemyyntätunnon teemaan. Molemmat ovat taitoja, jotka vahvistavat voimavaroja, tunneälyä ja hyvinvointia. Illassa on tarjolla muutama harjoitus sekä pohdintaa siitä, miten voit tuoda taitoja päivittäisiin tilanteisiin ja omaan arkeen. Iltaa alustaa Mari Juote, FM, mindfulness- ja myötätuntotaitojen ohjaaja ja kouluttaja, ratkaisukeskeinen työnohjaaja ja valmentaja. Vapaa pääsy. taitoba.fi selfcompassion.fi

Huilukonsertti

La 13.5. klo 12

Tuusulan pääkirjasto, Autoasemankatu 2, Tuusula

Noora Lehden huilunsoitonoppilaat esiintyvät.

Tuusulan tapahtumakalenteri palvelee sinua

Ilmoita kesän tapahtumat (myös Tuusula-viikon ja Tuusulan taiteiden yön tapahtumat) tapahtumakalenteriin viimeistään 31.5.

Löydät tapahtumakalenterin osoitteista: tapahtumat.tuusula.fi ja visittuusula.fi

Tuusulan tapahtumakalenteriin on koottu kunnan alueen tapahtumat, nähtävyydet, ravintolat ja kaikki hyviksi havaitut vinkit, joiden avulla Tuusulasta saa mahdollisimman paljon irti. Tapahtumakalenteri on pullollaan ideoita kaikille tuusulalaisille ja Tuusulassa vieraileville!

Oletpa sitten kivaa tekemistä etsivä tai tapahtumanjärjestäjä, on tapahtumakalenteria kätevä käyttää.

Tapahtumia ja tekemistä hakevan on helppo navigoida sivustolla valmiiksi luotujen kategorioiden ja tapahtumakokonaisuuksien ansiosta. Esimerkiksi lapsiperheille kootut tapahtumat, ilmaistapahtumat tai Tuusulan taiteiden yön tapahtumat ovat löydettävissä yhdellä klikkauksella. Etusivulle on nostettu aihealueittain ajankohtaisia tapahtumia. Etsi-toiminnolla sisällöt löytää hakusanoilla tai ajankohdalla.

Tapahtumanjärjestäjätkin hyötyvät valmiista kategorioista. Niillä saat kohdennettua tapahtumasi oikealle yleisölle. Luo ensin profiili, jonka jälkeen pystyt ilmoittamaan tulevista tapahtumista. Profilin luominen ja tapahtumien lisääminen on maksutonta.

Lisää tapahtumakalenterin käytöstä osoitteesta tuusula.fi/tapahtumakalenteri

Vaalipäivän äänestyspaikat

Eduskuntavaalien äänestyspaikat sunnuntaina 2.4.2023 ovat Tuusulassa seuraavat:

001	Kirkonkylä, Keski-Uudenmaan Musiikkiopisto, Kirkkotie 49, 04310 Tuusula
002	Rusutjärvi, Rusutjärven koulu, Rusutjärventie 258, 04370 Rusutjärvi
003	Paijala, Paijalan koulu, Paijalantie 44, 04300 Tuusula
004	Tuomala, Tuomalan koulu, Kansanopistontie 41, 04380 Tuusula
005	Ruotsinkylä, Ruotsinkylän koulu, Rävbackinkuja 29, 04360 Tuusula
006	Jokela, Jokela-talo, Keskustie 20, 05400 Jokela
007	Vanhakylä, Vanhankylän koulu, Vanhankylän koulutie 109, 04390 Jäniksenlinna
008	Kellokoski I., Kellokosken koulu, Koulutie 7, 04500 Kellokoski
009	Hyrylä, Mikkolan koulu, Pähkinämäentie 215, 04300 Tuusula
010	Vaunukangas, Vaunukankaan koulu, Vaunukankaantie 3, 04300 Tuusula
011	Riihikallio I, Riihikallion koulu, Pellavamäentie 15, 04320 Tuusula
012	Lepola, Lepolan koulu, Visantie 1, 05400 Jokela
013	Riihikallio II, Riihikallion koulu, Pellavamäentie 15, 04320 Tuusula
014	Hyökkälä, Hyökkälän koulu, Kirkkotie 11, 04300 Tuusula
015	Kellokoski i., Kellokosken koulu, Koulutie 7, 04500 Kellokoski

Ilmoittautuessaan varsinaisen vaalipäivän äänestykseen äänestäjän on esitettävä riittävä selvitys henkilöllisyydestään (esim. poliisin antama henkilökortti, ajokortti, passi tai kuvallinen Kela-kortti). Henkilö, jolla ei ole henkilöllisyydistodistusta, voi saada poliisilta maksutta väliaikaisen henkilökortin aluevaaleissa äänestämistä varten (korttia haettaessa on oltava mukana passikuva, 2 kpl). Ilmoituskortin esittäminen nopeuttaa äänestystä, mutta ei riitä henkilöllisyyden todistamiseen.

Lisätietoja vaaleista Tuusulan kunnan keskusvaalilautakunnan sihteeriltä, 040 314 3005 ja Oikeusministeriön vaalit.fi -verkkosivulta.

”

*Äänestämällä vaikutat!
Virallinen äänestyspäivä
su 2.4.2023.*

”

Mukaan maratonille

Lähde mukaan Hyrylässä 22.4. järjestettävään Tuusulanjärven maratontapahtumaan! Se on suunniteltu koko perheen kuntotapahtumaksi. Matkavaihtoehdot ovat maraton, puolimaraton, Rantatien kymppi, viiden kilometrin juoksu ja alle kouluikäisille tarkoitettu ”minimaraton”.

- Tervetuloa luonnonkauniille ja kulttuurisesti arvokkaalle Tuusulanjärven ja Tuusulan Rantatien reitille, toivottaa järjestelytoimikunnan puheenjohtaja **Erkki Helminen**.
- Matkoja ei tarvitse juosta, kävelläkin voi. Jokainen osallistuja saa muistomitalin.
- Kovempikuntoisille tarkoitettu maratonreitti on virallisesti mitattu. Se kulkee pääosiltaan Tuusulanjärven ympärillä asfaltoidulla kevyen liikenteen väylällä ja tarjoaa kulttuurisia elämyksiä niin juoksijoille kuin yleisölle.

Tapahtuman järjestävät Tuusulan Tallaajat, Tuusulan Voima-Veikot, Tuusulan varuskunnan urheilijat ja Järvenkiertäjät.

Lisätietoja:

tuusulanjarvenmaraton.fi
erkki.helminen@kolumbus.fi
0400 577 345

Kuva: Ohoi Creative / Kalle Särkkä

Asiakaspalvelu TuusInfo

Tuusulan kunnan keskitetty asiakaspalvelu TuusInfo palvelee kuntalaisia, matkailijoita, yrityksiä ja yhteisöjä sekä kunnan työntekijöitä. Asiakaspalvelupisteistä saa palvelua HSL-asioihin ja -lippuihin sekä neuvontaa kunnan palveluihin liittyen. TuusInfo huolehtii myös #fiksaatuusulaa-palvelusta sekä käsittelee yhdessä asiantuntijoiden kanssa kuntaan tulevat palautteet. Voit jättää palautetta sähköisen palautelomakkeen kautta osoitteessa tuusula.fi/annapalautetta.

Hyrylän palvelupiste

Osoite: Tuusulan pääkirjaston rakennus
(Autoasemankatu 2, 04300 Tuusula)
Sähköposti: tuusinfo@tuusula.fi
Puhelinnumero: 09 8718 3070

Hyrylän palvelupisteen aukioloajat

ma klo 8.00–17.30
ti-to klo 8.00–16.00
pe klo 8.00–12.00

Jokelan palvelupiste

Osoite: Jokelan kirjaston rakennus
(Keskustie 20, 05400 Jokela)
Sähköposti: tuusinfo@tuusula.fi
Puhelinnumero: 09 8718 3070

Jokelan palvelupisteen aukioloajat

ke klo 10.00–17.00
Lounastauko klo 13.00–13.30

Kellokosken palvelupiste

Osoite: Kellokosken kirjaston rakennus
(Kuntotaival 2 B, 04500 Kellokoski)
Sähköposti: tuusinfo@tuusula.fi
Puhelinnumero: 09 8718 3070

Kellokosken palvelupisteen aukioloajat

to klo 10.00–17.00
Lounastauko klo 13.00–13.30

Kuva: Timo Nurmi